Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

En kunglig barnsköterska

PRINSESSAN MÄRTHA genomgår en kurs på Barnavård just nu.

FLORIN FOTO.

Ur innehållet:

"VILDINNAN" SOM FICK NOBELPRISET.

TVÅ KVINNOR—TVÅ HJÄRTAN av Alma Söderhjelm.

BUTIKSRÅTTOR—OCKSÅ ETT STORSTADSTECKEN.

VAR ÄR MANNEN BÄST?

JUBILEUMSARTIKEL av Elna Tenow.

N:r 47 (40:de årg.) UPPL. A. PRAKTUPPLAGAN DEN 20 NOVEMBER 1927.

KRÖNIKA

Om flickan som inte fick tänka.

EFTER FRUKOSTEN SÄGER ANNA-Clara plötsligt:

— Det är något mycket besynnerligt med mej.

— Har du bestämt dig för om du skall ha shinglat, bobbat, eller långt hår?

— Jag har slutat upp att tänka. Jag har faktiskt inte tänkt sedan den 1 september.

— Hur kom det sig att du upphörde just då? Var det något särskilt som inträffade.

— Jag kom in från landet och började skolan, och sedan har jag ju bara suttit i skolan och läst och suttit hemma och läst, vad andra ha tänkt åt mej. Själv har jag inte tänkt sedan den första september klockan åtta förmiddagen.

— Ja, men under rasterna och om söndagarna, ges det då inte ett tillfälle till eget tankearbete?

— Jag har försökt, men det är alldeles tomt i hjärnan, tills jag börjar på måndag morgon och stoppar in de gamla tänkarna igen, en i taget, men ändå huller om buller.

— Du skall inte vara orolig. Det finns äldre damer än du och herrar med, som inte tänka på flera år och det utan att behöva gå i skolan. De flesta vanliga människor tänka inte, de planera.

— Jamen, författare tänka väl?

— Mycket. De hade sina familjer och sin förläggare att tänka på. Ibland tänka de också på vad de skriva, men det har sina risker — det kan hända blir en bra bok, som inte går. Skådespelare behöva inte tänka. Det gör regissören åt dem, och sufflören, något litet. En bekant skådespelerskas hushållerska, som en gång blev bjuden på teatern, frågade sin husbonde:

— Får ni det skrivet eller hittar ni på det själva ? Hon överskattade skådespelarna.

Anna-Clara sitter tyst, så säger hon:

— Jag hörde häromdagen en historia om en liten flicka, som går i första förberedande. Det var under en kristendomslektion. Lärarinnan frågade flickorna, vad de tyckte om Gud och alla svarade, att de tyckte så mycket om Gud, men då var det en liten flicka, som plötsligt reste sig och sade:

— Fröken, jag tycker om Den Onde!

Hela klassen blev förskräckt och lärarinnan med. Slutligen sade hon:

— Nej, men Marianne då! Vad menar Marianne?! Varför tycker Marianne om den Onde?

Då svarade Marianne:

— Jo, för han tar hand om alla stygga barn.

— Bravo! Där ser du, det finns ändå en flicka, som tänker. Hon tänker visserligen inte rätt, men hon tänker, och det är mycket nog. Den flickan kan det bli något av.

— Så länge hon går i första förberedande ja, men när hon kommer i de högre klasserna, då måste hon allt tänka, vad ni andra tänkt åt henne. Förresten tror jag inte det är bra att tänka för mycket.

— Det är olika. En del må bäst av att bara leka med sina tankar. Man skall ha dem som en flock unga, glada hundar, som löpa på fältet, men man skall också ha dem så att de komma, när man lockar in dem.

Anna-Clara ser på klockan, så säger hon, i det hon samlar ihop sina böcker:

— Historia, matematik, tyska, engelska, franska, latin, kemi, kristendom och modersmål är inga små hundvalpar — det är stora oxar med horn på — och försök att vissla på dem om du kan — adjö!

Hasse Z.

NÄR JAG DROG UT TILL LYONESSE.

Av THOMAS HARDY.

På sin 50-årsdag nyligen fick svenske ministern i London, friherre E. Palmstierna, bland hyllningarna även uppbära många komplimanger för sina översättningar av engelsk litteratur. Här ges ett prov på ett Hardypoem, översatt av den mångkunnige ministern och älskvärt ställt till Iduns förfogande.

När jag drog ut till Lyonesse,
en tidig morgonväkt,
av frost låg marken täckt;
en enda stjärna varsnades,
när jag drog ut till Lyonesse
en tidig morgonväkt.

Vad månde ske i Lyonesse,
när jag är framme där,
ej mänskovishet lär;
av ingen spåman gissades
vad månde ske i Lyonesse,
när jag är framme där.

När jag kom hem från Lyonesse
med drömsyn i min blick,
man sporde var jag gick
vad sällsam glans där speglades,
när jag kom hem från Lyonesse
med drömsyn i min blick.

E. P.

Anm. Lyonesse är en omskrivning för Cornwall.

FÖRTIG DET ICKE!

AV VERA v. KRÆMER.

ALLTING SKALL MAN INTE TALA om. Det är onödigt att inge t. ex. en äkta man tvivel på att han kan lita på sin hustru. Man skall inte vara en katta, inte hålla honom för narr, det är en kränkning. Men om man lovat honom något och inte har uppfyllt löftet genast, så låt honom vara i sin tro ifall löftet dock blivit uppfyllt utan att uppskovet varit till skada för någon.

Den där visdomen har jag nyligen sett praktiserad i en roman och det ligger mycket i den. Det finns fall, då det är idel sensationslystnad, ett slags koketteri att berätta saker. »Vem besjunger väl», skriver Carlyle, »det välsignelsebringande inflytande, som tystnad och förtegenhet utöva?»

Men i ett fall tror jag att det gör skada att icke tala.

Och det är, då det gäller att berätta för ett barn, att man icke är dess rätta far och mor. Att barnet kommit utifrån in i det hem, som det får anse som sitt.

Risken av att förtiga detta, synes en så uppenbar, att det kan tyckas överflödigt att orda om det. Men fördomen att det skulle rubba barnets kärlek att veta, att det funnits en annan mor, sitter djupt. Nyss hörde jag det:

— De ha ett fosterbarn och de äro så rädda att någon skall säga åt barnet att det icke är eget.

— O bed dem säga det! Alltid gör någon annan det och då blir schocken förskräcklig!

— När skola de säga det?

— Hur gammal är barnet?

— Fem år?

— Bed dem säga det genast. Och bed dem vara glada, att barnet icke hunnit bli äldre, innan det får veta det.

För det första — alltid säger någon det. Och då har fosterföräldrarna försummat en sak, som istället skulle ha bundit dem ännu närmare vid barnet, nämligen att ta barnet in i sitt förtroende.

För det andra — varför vill man icke säga det? Jag talar i egen sak. Jag vet på nära håll ett barn — dess mor dog. Någon tog det då genast för att värna det, men kunde icke ha det. Så kom en annan. Vad hon menade fattar ingen, ty hon skötte barnet så vettlöst, att den första hjälparen tog det tillbaka. Så kom ännu en och i det hemmet är barnet än. Det barnet har en gång som fyraårig sagt den tragiska lilla repliken:

— Jag har haft fyra mammor.

Det var skärande att höra. Men då man kunde svara:

— Ja, men jag är din sista och jag tycker lika mycket om dig som din första, verkliga mor.

Så vad gjorde det då? Minnena av det förgångna blekna. Även om det för barnet skulle komma som en ny, inslungad

(Forts. sid. 1174.)

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

"VILDINNAN" SOM BLEV NOBELPRISTAGARE

GRAZIA DELEDDA — HENNES PERSON, HENNES HEM OCH HENNES TRÄDGÅRD

EN GLÖDANDE het julidag, då jag för många år sedan passerade Rom, tog jag tillfället i akt att avlägga ett besök hos den italienska författarinnan Grazia Deledda, som jag förut en smula kände per korrespondens. Hon bodde — och bor ännu — i en utkant av Rom, dit chauffören hade svårt att hitta. De porträtt av den ryktbara författarinnan, som jag dittills sett, hade givit mig intryck endast av två stora intelligenta ögon under ett svall av svarta lockar. Den lilla något framåtlutade kvinna, som nu mottog mig, hade då redan grått hår och de stora ögonen hade en närsynt, inåtvänd blick, som skvallrade om mycken läsning och tankearbete.

Grazia Deledda i sitt arbetsrum.

Deledda visade mig omkring i villan, till vilken hon själv uppgjort ritningen, och i det enkla, svala arbetsrum, där hon regelbundet tillbringar ett par förmiddagstimmar vid skrivbordet invid ett fönster, skuggat av ett lummigt akaciaträd. Salongen, där vi slå oss ned, har väggarna prydda med tavlor med motiv från Sardinien och ett porträtt av en ung flicka med ett övermått av svart hår.

— Det är jag, då jag ännu var vildinna — säger Deledda, syftande på sin ungdomstid i Sardinien.

På en begäran att få höra någonting om denna hennes tid som "vildinna" berättade hon att hon är född 1872, (det årtal hon själv uppgiver), i den lilla staden Nuoro på Sardinien, där hon genomgick några klasser av elementarskolan — två gånger för säkerhets skull, enär fadern tyckte att hon var för brådmogen. Hon läste dag och natt de böcker, som fadern ärvt efter en prästerlig onkel; och till de böcker som utövat det största inflytandet på henne i ungdomen räknar hon romaner av den sardinske historikern och författaren Enrico Costa. Det första hon själv skrev, driven av ett inre behov, var en mängd dikter och noveller, som hon fick publicerade i en liten lokaltidning. Hon var då endast tretton år. Men av rädsla att icke bli tagen på fullt allvar utgav hon sig alltid för att vara åtminstone några år äldre än vad hon i verkligheten var. Hennes första roman, *"Fior di Sardegna"* utkom 1892, ehuru den var skriven åtskilliga år tidigare, vid knappa sexton års ålder. Den väckte oerhört uppseende, utgick i många upplagor och skulle ha inbragt den unga flickan vackra slantar, om hon då förstått sig på att tillvarataga författarerätten. Naturligtvis hade hon för förläggaren uppgivit, att hon passerat de 20 åren.

Den första tiden måste hon skriva i smyg, ty i hennes patriarkaliska hem tyckte man inte om kvinnligt författarskap. Hon levde som "familjeflicka", vilket i Nuoro betydde — och betyder ännu — att sitta hemma, sticka strumpor, brodera och laga mat och en gång i veckan, på söndagen, gå med mamma i kyrkan. Modern var en intelligent, gammaldags kvinna, som städse gick klädd i nationaldräkt; fadern var en burgen bildad och ansedd man, känd på hela ön som kommunalman och en smula tillfällighetspoet. I hans hem passerade öns olika typer revy för att hälsa på eller konferera om någon angelägenhet. Ofta hände det, att gästerna lagade mat i familjens kök för att bära den till någon anhörig, som satt i fängelse — att sitta i fängelse ansågs mera som en olycka än en skam bland befolkningen, som gärna tog parti för rövaren gent emot myndigheterna. Sitt hem har hon skildrat i romanen "Anime oneste".

Ryktet talade denna gång sant — den italienska författarinnan Grazia Deledda fick Nobelpriset i litteratur. Hennes översättare i Sverige redaktör K. A. Hagberg skildrar här ett besök hos den berömda italienskan, presenterar hennes sympatiska person och intressanta levnadsbana.

Mirella, trädgårdens vackraste blomma.

Alla de präktiga, pittoreska typer, som den unga flickan dagligen fick se, fäste sig i hennes minne och gingo sedermera igen i hennes romaner, som lästes över hela den bildade världen. Och de imposanta bergen Gennargentu, Ortobene och de egendomliga fornlemningarna *nouraghes* med all dess rövarromantik blevo bekanta världen runt.

År 1900 gifte hon sig med den romerske ämbetsmannen Madesani och flyttade till Rom. Förut hade hon aldrig med sin fot varit utom fäderneön. Hennes författarskap slog nu så småningom in på andra banor från impressionistisk folklivsskildring till psykologisk romandiktning. Men sitt enkla, tillbakadragna, husliga liv fortsatte hon alltjämt — och fortsätter ännu. Hennes två söner äro nu vuxna och ha börjat göra karriär.

— Här är mina *capolavori* (mästerverk) säger hon och visar mig stolt sönernas porträtt.

— Men vilken av edra böcker ligger er då mest om hjärtat som ert capolavore?

— Den som ännu ej är skriven — blir svaret.

Jag var mycket nyfiken att få se Deleddas trädgård, som hon med glödande färger beskrivit i en av sina noveller. Jag ville se "trädet utan namn", "förbannelsens växt", som lockade till sig all världens skadedjur och kvävde allt omkring sig m. m. Men det var en smula tveksamt, som värdinnan förde mig ditut. Och jag förstod snart denna tvekan: juliglöden hade förbränt allting, och vatten är sommartiden en dyr vara i Rom. Så där fanns inte mycket att se, så när som på "livets blomma", som D. kallar henne, den lilla systerdottern Mirella, så uppkallad efter Mistrals Mireio. Hon var en liten svartögd vildkatt med sardinerns drag, som helst klättrade i träd och som har uppfostrats i mosterns hem. Numera har hon väl något tänjts på skolbänken och liksom Deledda själv upphört att vara "vildinna".

(Forts. sid. 1175.)

Matlusten ökas om Ni tar IDOZAN, erkänt bästa järnmedicin. Hög järnhalt.
Förordas av läkare. — Fås å alla apotek.
IDOZAN A svagt avförande. IDOZAN B ej avförande. Begär originalflaska à kr. 3: 50.

HÄRVANS HEMFÄRGER
— belönade med guldmedalj — användas och förordas av utövare av svensk hemslöjd.

TRE FÖRFATTARINNOR

EN DEBUT OCH TVÅ BEKANTA.

UTAN ATT VARA I EGENTLIG MENING tendentiösa, har det i *Marika Stiernstedts* senaste böcker alltid varit ett visst problem som intresserat henne och som hon sökt förklara och utreda med den precision och tankeskärpa som är utmärkande för denna författarinnas livssyn. Hon uppehåller sig icke vid ytan av tingen, utan söker målmedvetet pejla de krafter och bevekelsegrunder, vilka bilda motiven för människornas handlingar. Även på själslivets vidsträckta, och på grund av kaotiska krafter, stundom dunkla område, vill hon införa något av system och reda, och det finns hos Marika Stiernstedt något nobelt och rätlinjigt som uppreser sig mot den felaktiga bild, sammanställd av omdömen, hypoteser, skvaller och slutledningar, som den ena människan så lätt framställer av den andra och som slutligen får giltighetens prägel.

Därför genomströmmas fru Stiernstedts böcker alltid av ett etiskt patos, det är inte högröstat och larmande, och det lyser måhända mera än det värmer, men man kan inte missta sig på att det är framsprunget ur något lojalt och rättvist som har sin rot i den skrivandes egen natur.

I den utmärkta romanen "Alma Wittvogels rykte" var grundmotivet människornas felbedömning av, och förtalets inverkan på, ett ungt kvinnoöde, och även i hennes sista bok *"Resning i målet"* är det den falska stämpeln som blir avgörande för en ännu icke mognad kvinna, vars liv slutar i kaos och mörker. Det hemska är, att icke ens hennes närmaste vetat något om hennes egentliga natur, modern på grund av inskränkthet, fadern på grund av en kall egoism, som aldrig gjort sig möda att tränga till kärnan innanför skalet. Det blir i stället den dödas modiga och fördomsfria väninna som kräver resning i målet, och för fadern framställer en annan bild av den Barbro han alltför snart visat sig färdig med. Hon framhåller, på grund av de förtroenden Barbro givit henne, att tvånget och misstron redan hos barnet framkallat en känsla av osäkerhet och mindrevärdighet. Man får visserligen intrycket av att Barbro varken varit en begåvad eller en karaktärstark flicka, men att de egenskaper, vilka slutligen ledde till hennes undergång, närdes och utvecklades genom en uppfostran som aldrig tagit fasta på det väsentliga i hennes personlighet, utan följde de gamla slentrianmässiga och av konvenansen bestämda lagarna.

Kring detta problem, som utgör bokens kärna, har Marika Stiernstedt grupperat några levande och trovärdiga typer, tecknade med klarhet och en viss öm försynthet som till och med avvinner den inskränkta, men beskedliga och godhjärtade doktorinnan, egenskaper som icke ställa henne helt i skuggan. Även provinsialläkaren är ett mycket levande porträtt och man ser för sig den miljö i vilken hans vardagstillvaro förrinner. Den döda Barbro får till slut maka åt sig för dem som ännu befinna sig mitt i livet, men hennes minne har förändrat och fördjupat fadrens livssyn och kommit nya källådror att välla fram i hans inre.

Att Marika Stjernstedt ger ut en ny bok hör till de med stor förväntan motsedda händelserna i julens bokmarknad. Hon sviker heller icke förhoppningarna — här ger Iduns litteraturanmälare rosor åt såväl henne som två andra svenska författarinnor.

Marika Stiernstedts bok intresserar, den ger behållning och manar till eftertanke.

Ett annat svenskt original, som även förtjänar beaktande är *Elsa Carlssons "Ett dagsverk"*, främst på grund av sitt kulturhistoriska värde. Så som Värmland, Småland och flera andra svenska landskap och deras allmoge haft sina skildrare, så har också Dalsland fått sin, och det är en viss mognad och detaljrikedom i framställningssättet som gör att man tror på författarinnans sakkännedom om det ämne hon skildrar.

Hon ger oss glimtar av livet sådant det på mitten av 1800-talet levdes bland den ganska efterblivna allmogen på Dal. Hon ger roande, stundom humoristiska skildringar av de tröga, mot alla nymodigheter kämpande sockenbönderna, men hon glömmer inte heller det inslag av saga och fantasi som Dalslands allmoge har gemensamt med Värmlands och som kan lyfta deras tunga vardagstillvaro, med dess sega och ihärdiga arbete, till stunder av fest och glädje.

Som berättelsens medelpunkt står den lilla allvarliga och trohjärtade bondtösen Mali, som redan under de tidiga barnaåren fått bära arbetets tunga och pliktuppfyllelsens krav. Man skulle nästan kunna förmoda att författarinnan vid tecknandet av hennes gestalt gått efter gamla papper eller efter någon muntlig tradition, så levande och klar förefaller hon läsaren som med intresse följer hennes livsöden. Det står en gloria av något rent och kyskt och av något äkta svenskt och lantligt kring denna unga kvinna, som aldrig dagtingar med plikten om den också är mycket tung att bära och som förblir trofast in i det sista. Hon ser rikedom och anseende och allt det för vilket den svenska bonden arbetar och strävar, bli till stoft och förintelse, men de skuldror, på vilket det tunga dagsverket blivit lagt, svikta ej under bördorna. Denna lilla dalbokvinna äger i sitt väsen något av enens starka tåga. Hon vinner ens högaktning och sympati.

Författarinnans stil är både målande och träffsäker, och hon hemfaller inte heller åt de överdrifter som äro så vanliga hos debutanten. Det är något av samma enkelhet och påtaglighet i hennes språk som i det livsöde hon skildrar.

Gerda Hellberg-Castelli, som förra året utgav en bok "Under Italiens sol", genomströmmad av en varm känsla för Italiens land och folk, har kompletterat denna roman med en fortsättning *"Den vita flugan"*. Namnet låter sällsamt för svenska öron, men är den italienska benämningen på något ovanligt och sällan förekommande. I sin förra roman skildrade författarinnan en svensk flickas öden och upplevelser, först i Amerika och sedan i Italien där hon fann rot och fäste. Även nu är hon huvudpersonen, och det äktenskap hon ingick under så lyckliga auspicier har i rikaste mått skänkt henne den lycka hon drömt om. Författarinnan ställer som kontraster mot varandra Friggas harmoniska och Lenas söndertrasade äktenskap, och vad som speciellt fångat hennes intresse är förhållandet mellan mor och barn, och hur uppfostran i det ena fallet kan leda till själens sunda utveckling, men i det andra kan alstra konflikter, ödeläggande för ett barns framtid.

I ett förtroligt, sant och fullkomligt öppet, men ändå disciplinerat förhållande mellan mor och barn ser författarinnan lösningen av själva uppfostrans problem och i Frigga tecknar hon idealet av modern som genom sitt eget exempel starkast påverkar sina barn. Skildringen av Frigga och hennes båda söner är gjord med en mjuk och fin hand, och om man stundom tycker att fru Hellberg-Castelli svävar för mycket i det blå, så kan man dock inte missta sig på den idealitet som uppbär hennes roman.

Även denna fortsättning av hennes föregående bok är besjälad av hennes intresse för det italienska folket, men det betyder icke att hon är blind för deras fel. Hon söker att rättvist fördela både skuggor och dagrar.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Iduns handarbetssida

och mönsteravdelning bereder sig nu för julbetena. Denna vecka göres början med förslag till julklappar — se sid. 263 i medf. bilaga — och i följande nummer komma fler.

Grevinnan Gertrud Arco, dotter till v. häradshövding Marcus Wallenberg, maka till kammarherren, greve Ferdinand Arco på Schloss S:t Martin i Österrike. (Hovfoto Hård.)

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ALLA SOM BAKA HEMMA

inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.

— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

IDUNS JUBILEUMS-ARTIKLAR

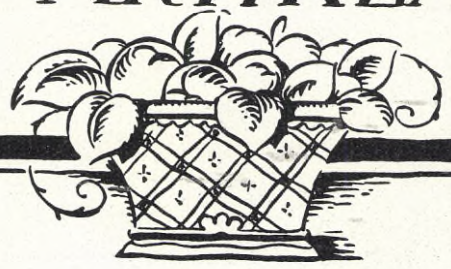

Efter fyrtio år.

En blick tillbaka och framöver.

Av

Elna Tenow

Fru Elna Tenow, som tillhörde Iduns första medarbetarestab, kanske mest känd för de svenska hemmen som Elsa Törne av Solidarböckerna, framlägger här sin ljusa livstro, som kampåren endast stärkt.

JA, DET ÄR SANT, ATT MATHILDA Langlet, signaturen Ave och jag utgjorde redaktör Frithiof Hellbergs allra första kvinnliga medarbetarstab, då han, år 1887, startade kvinnotidningen Idun. Och jag är den enda av oss, som lever kvar för att vitsorda vårt intresse och vår stora glädje över denna uppgift.

Att ge åt kvinnorna — nationens ena hälft — en egen tidning var förvisso, då detta hände, ett mycket överraskande och djärvt företag. Men det utföll väl, jag tror över företagarnas egen förväntan. Och kvinnoproblemen, liksom alla andra problem, hava mångdubblats under de fyrtio åren.

*

Vi, som voro unga på den tiden — inte barnsligt unga utan medvetet unga — funno ofta tillfälle att utbrista: — "är det inte stort att leva i en tid, *då någonting händer!*" . . .

De av oss, som ännu leva kvar, med gråa eller vita hår, borde ha skäl att säga, då vi se tillbaka på de händelser, som utvecklat sig inför våra ögon och såsom delar av vårt eget: "vi ha fått nog och övernog av denna storhet, om vars djupaste innebörd vi visste så litet vid seglatsens början". — Men för min del undfaller mig oftare, såsom en innerlig önskan, den tanken: "jag vill leva, för att se hur det går. — Vart det vidare bär hän. —

*

Vad var det då som hände på den tiden och som väckte vår hänförelse? —

Det var, att de stilla vattnen rörde sig, rördes upp från djupen, bubblade, yrde, skummade, vitnade och fräste, under det vinden tog fatt i seglen på våra små farkoster och jagade dem åstad — inte alltid mot den kust vi själva satt som mål. Jag tror att allt var stillastående vatten just då, eller syntes i alla fall så för oss unga.

Seder, sedvänjor, hem och hemvanor, tänkesätt och åsikter, rättsbegrepp och religion, allt var så färdiggjort och så stilla, att ingen, som höll på god ton, talade om att det kunde vara annorlunda. De ytterst få, som avveko från all denna norm, avfärdades såsom "icke att räkna med". —

Men i mycket, ungt blod fanns redan i denna stillhet jäsningsbacillen, medfödd skulle jag tro, och gjorde själar och sinnen, liksom förberedda på att någon skulle stiga ner och röra vid de stilla vattnen.

Då var det som den nya tidens ande kom och rörde vid allt; — vid hjärtan och förstånd, vid tro och dygder, vid sanningen och hyckleriet, vid arv och förvärv, med det nya fältropet: du skall *själv* tänka, *själv* välja, *själv* försöka att förstå. Du har *själv* ansvaret för dina egna misstag och i din mån för din samtids. Du har *ansvar, skuld* och *krav, ty samhället är ditt och alla de andras.*

Dessa tidens rop blåstes i lurar, flöjtades i flöjtton och — viskade i säven, om man flydde bygdens larm och sökte naturens ensamhet för att tänka eller slippa tänka. —

Det var alltsammans så nytt. Det ömsom hänförde och ömsom skrämde . . .

Det blev en strid på många fronter, på samma gång som ett girigt mottagande. Först den ovana kampen med de nya problemen och problemställningarna, sedda teoretiskt. Sedan brottningen med livet och med samvetet praktiskt, då problemen, närgångna, fordrade plats i den egna tillvaron. Och slutligen den svåraste striden, djupt nere i det fördolda, med alla i själen invuxna rättsbegrepp, som ytterst satte i tvivelsmål vår rätt att övergiva och därigenom kränka de livsvärden, som givits oss i arv och som våra fäder så obetingat satt såsom de högsta. —

Under all denna jagande, jäktande strid, yttre och inre, drevos vi längre och längre ut, därifrån ingen återvändo fanns. Och var och en av oss fann till sist en plats, en liten fast punkt, för handling eller för överblick, eller för bådadera.

Nya skaror kommo med längre gående syften. Vi läto dem rusa oss förbi. — Vi blevo åskådare och undrare: "vart bär det hän"?

*

Men ingen av oss kan glömma, hur mäktigt det var, då denna nya tid var ung. — Vi glömma därför inte, att världskriget har gått sitt härjartåg genom kulturvärlden, att sorgerna ha gått fram över oss själva, att missräkningarna ha tagit stora proportioner. Men likafullt står något kvar, något som icke är förgängligt. — *Det är tron på en pånyttfödelse.* En pånyttfödelse, som började just i vår ungdom för ett halft sekel sedan, och ännu icke är fullbordad, kanske icke på länge kan fullbordas. — Pessimisterna förutse, att vår kulturs undergång blir det bedrövliga slutet. Men det tro inte vi, det kunna vi inte tro, som minnas morgonrodnadens löftesrika härlighet, som inledde denna stormiga dag. — Då vi började leva på ett levande sätt, under ansvar och under val, då livet blev en svår konst, ifrån att ha varit ett frihetsfattigt väjande för alla skrankor, som urklok vishet eller egenmäktighet hade satt som skydd mot individens väljande frihet. — Vad är då livet idag? En ännu mycket svårare konst.

Ett grepp i kaos, ett rullande hjul, en rasande kretsgång, ett kulregn av gåvor på gott och på ont. Men ur detta kaos vänta vi likafullt en pånyttfödd värld . . .

Kunna vi icke ur larmet förnimma, om vi lyssna, toner med silverklockors klang, som förebåda att ridån skall gå upp för ett nytt drama av en ny skönhet, som skall komma det öronbedövande larmet att tystna och samla alla i *ett* åskådande? — Vi, som hunnit lära oss att minnas, äro icke ovana vid scenförändringar och personförvandlingar. Ha vi icke sett de mest oväntade omkastningar av viljor och av makt fullbordas såsom av en osynlig hand, mer än en gång? Och se vi oss om i kretsen av fordom kända ansikten, häpna vi icke då över att finna, huru många som nu representera helt andra märken än i de forna dagarna, huru många röster, som redan nu glidit in i silverklockans ton? —

Om jag talar för mig själv, så ha de fyrti, femti åren lärt mig, allt i allt, att älska livet för dess rikedoms skull, för dess spänning och dess löften, för dess fruktan och dess hopp. — Och jag är färdig att trots mitt vetande här, och trots all min erfarenhet, med samma sinne som i den tiden, då det började att hända något, utbrista: Ack, låt mig få leva! — För att få se, vad som kommer hädanefter.

Iduns novemberpristävlan.

Iduns månadspristävlingar ha väckt stort intresse och vi hoppas att vinna livligt gehör även för Iduns novembertävlan, till vilken läsekretsen uppmanas att skriva en uppsats över ämnet

Umgängeskonst.

Man säger att den fina umgängeskonsten är på retur i vår tid. Är så fallet eller inte? Och vari består umgängeskonsten? Vad är dess a och o? Vilka äro de felgrepp och misstag, som inte få förekomma i umgänget mellan människor? Vilka äro de regler man framförallt har att iakttaga för ett korrekt och behagligt umgänge? Ja, det finns åtskilliga frågor att behandla i detta ämne och Ni kan för tävlingsbidraget antingen ta i tu därmed i allmänna drag eller i en eller flera detaljer.

Såsom i föregående tävlingar utdelas ett pris om 100 kr. för bästa bidrag och uppsatsen bör vara insänd under märke: Novembertävlan före nov. månads utgång.

Alla som äro rädda om sina skodon putsa med Ahlgrens NOBLESS

TVÅ KVINNOR — TVÅ HJÄRTAN

EN SAMHÄLLETS TJÄNARINNA OCH EN KÄRLEKENS

Maikki Friberg.

Ett smärtsamt och överraskande dödsbud kommer från Finland att en av dess stora kvinnosakspionjärer, Maikki Friberg, väl känd och skattad även i svenska kvinnokretsar, avlidit. Henns landsmaninna professor Alma Söderhjelm har hyllat hennes minne i ett sympatiskt porträtt, som hon intressant sammanställer med en annan "kvinnosakspionjärs". Denna var en svensk konstnärinna, som nyligen gått bort och vars liv belyser en sida av kvinnosaken förutom att det rymmer en ur kulturminnens synpunkt givande epok.

Ida Molard.

FÖR ETT HALVT SEKEL SEDAN började en rörelse, som fyllde världen med larm och lystringsrop, program och paroller. Den alstrade tusenden och åter tusenden av förkastelsedomar, hårda ord och spefulla löjen men intet mäktade rå på den. Den generation som nu växer upp vet intet om den, och för oss andra är den nästan bara ett minne.

Helt säkert ha få rörelser utkristalliserat så många olika särtyper eller grupper av typer som kvinnosaksrörelsen. Dessa grupper voro delvis samtidiga, delvis efterföljande varandra i en bestämd och rätt så logisk ordningsföljd. Den första i tiden var de manhaftiga kvinnorna, de kortklippta huvudenas och de tvärhuggna teoriernas folk, de som krävde av sig själva att aldrig se åt en karl och som trodde att den Heliga Ande var ett fruntimmer. Den nästa serien bildades av de pedagogiskt lagda kvinnorna, de som inte hatade mannen, men överidealiserade kvinnan, och blint trodde, att hon bara behövde lyfta ett finger så förflyktigades krig, örlig, osedlighet och ondska som luftiga moln ur den av männen felskapade världen. Den tredje gruppen var de akademiska, de som blevo kvar vid sina siffror, instrument och böcker och bådo kvinnosaken att lugna sig en stund tills man först hade visat att man kunde tentera och operera inte *bara* diskutera. Men jämsides med den verkande kvinnosaksrörelsen fanns från början en som var speciellare och bar en varmare färgning. Den som begärde, att kvinnan skulle få samma rätt som mannen att leva sitt kärleksliv på egen risk. Först senare kom denna del av kvinnorörelsen till Norden, men den hade också här från början några adepter, sällsynta blommor på kvinnosakens annars rätt så torra och förtvinande grenar.

Ovanstående reflexioner ha fötts eller trätt i undertecknads medvetande på grund av ett eller till och med tvenne dödsfall. Det är ju de svarta korsen, som väcka fram vår benägenhet att göra ett eller annat facit.

För några dagar sedan avled i Finland *Maikki Friberg,* som varit en av kvinnosakens mest verksamma representanter, och för ett par månader sedan i Frankrike *Ida Molard,* en fullblodstyp på sin tid för den individuella kärleksfrigörelsens idé. Olika till upprinnelse och landsmanskap, till liv och gärning, voro dessa två dock av samma virke, genomsyrade av ideell generositet och hängivenhet samt den heta kärlek till arbetet och mänskligheten, som var ett av de vackraste dragen hos föregångskvinnorna.

Att Maikki Friberg var endast 66 år vid sin död, förefaller som ett misstag. Hon har funnits och verkat så länge åtminstone den minnes något, som skriver dessa rader. Hon hörde till den världsförbättrande generationen, till den som skapade teorierna om kvinnans oöverskådliga möjligheter. Hon slog själv ofta över målet men just när det bäst behövdes överraskade hon med att träffa prick. Hon ägde en ovanlig förmåga att sväva ut i rymderna och ändå alltid befinna sig i dagshändelsernas mitt. Hon var inte av de tysta i landen, men när hon skrev blev det knapphänt och kort. Hon skrädde inte ord, när det gällde att trampa fram till ett mål eller hugga löst på en fiende, men i motsats till sina medsystrar tog hon både rättfärdiga och orättfärdiga i sin stora famn, bara de nyttade saken. Hon insåg att man måste fordra mycket av kvinnorna själva. Ju mer tiden led, desto mer vände hon pilarna mot den kära saken, mot sitt eget hjärta. Hon skulle inte varit den goda pedagog hon var, om hon inte lagt vikt vid kvinnans uppfostran till samhällelighet.

Hon ägnade hela sitt liv åt folkskolan och otaliga äro de generationer finska folkskolebarn, i vilka hon präntade vett och vetande. Men trots det maktpåliggande dagsverket hann hon med vad som helst dessutom. Redan tidigt, på en tid då kvinnan ej ännu vunnit insteg vid universitetet, avlade hon vid Helsingfors universitet lärdomsprov i spridda ämnen: i historia, tyska, dogmatik. Hon studerade vid flera schweiziska universitet, och disputerade. I Bern för utländskt doktorsdiplom med ett modernt ämne — om skolväsendet eller nykterheten, minns jag inte i detta nu. Hon var, icke ens under de politiskt färgade åren någon utpräglad politiker — till och med språkpolitiken intresserade henne föga — men tog fanatiskt del i alla sociala spörsmål. Nykterheten och fredssaken var hennes hobbies. Främst var hon dock journalist. Och hon var en utmärkt journalist, vaken och intelligent. Efter att ha redigerat olika tidskrifter startade hon år 1905 sin utomordentligt väl redigerade tidning "Naisten ääni" (Kvinnornas röst), påpasslig i allt som kunde lända kvinnorna till intresse och nytta, opartisk både när det gällde kotterier och språk. Den representerar ett ypperligt koncentrat av de tankar och spörsmål, som kvinnosaken gav anledning till under sina senare skeden. Genom sitt tidningsorgan gjorde hon sin egen röst hörd långt ute i de avlägsna bygderna, och tillsammans med detta så personligt färgade och samtidigt så opartiska blad, skall hennes namn gå genom hävderna. På det offrade hon sina nätters ro och sin sista slant. Om man tillfogar, att hon hade tid med blommor, tavlor, fränder och vänner, får man kanske en liten aning om det stora enskilda och samhällshjärta, som Maikki Friberg hade till förfogande hos sig själv.

Det är det generösa hjärtat, som gör henne släkt med *Ida Molard.*

Den sistnämnda hörde till kvinnosakens konstnärliga typer. Hon blev även på visst sätt exponent för den gren, som kunde kallas kärleksfrigörelsen, i det att hon redan vid unga år valde sitt kärleksöde själv. Under 80-talet omfattades inom den kvinnosaksvärld som intresserade sig för kärlekssporsmålen tvenne principiella åskådningssätt: det ena var, att man inte skulle gifta sig med en man med "ett förflutet", d. v. s. som haft någon förbindelse före äktenskapet. Denna princip skapade en hel litteratur. En hel generations bildade och kloka kvinnor blevo till tre fjärdedelar ogifta. Den andra principen, till synes den förstas motsats, men i själva verket framsprungen ur samma moraliska skönhetskrav, som den, bjöd att en kvinna skulle få ordna sitt kärleksliv efter egen önskan. Inte alla, men de mest moraliskt oförvitliga. Detta skapade å sin sida de många "fria" och "samvetsäktenskapen", och födandet av de så kallade "kärleksbarnen", det praktiska hävdandet av kvinnans rätt till moderskap i den stund hon själv kunde taga ansvaret för sitt barn. Med sitt konstnärslynne och stora hjärta följde Ida Molard, då Ida Ericsson, medvetet sitt hjärtas krav i detta avseende.

Hon var skulptris, besjälad av en levande hängivenhet för konsten. Redan tidigt fäste hon uppmärksamheten vid sig genom sina arbeten. Under arbetsåren vid Konstakademien 1872—1881, erhöll hon en mängd lovord för sina prestanda, samt dessutom pris för tvenne studier, "Judith med Holofernes huvud" samt "Simson och Delila" 1883. Det förra arbetet blev aldrig gjutet utan fick liksom flera av hennes samtida och föregående studier gå till spillo på grund av att hon icke ägde nödiga medel för att betala gjutningen. Fattigdomen var hon god bekant med. Den som skriver dessa rader har hört berättas, att när hon 1889 på den stora Paris-expositionen ställde ut sina arbeten, hon stod gömd bakom en pelare, därifrån hon då och då skyndade fram för att byta klutar på sin skulptur, och fick bland annat vara med

(Forts. sid. 1177.)

Kungsörs nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

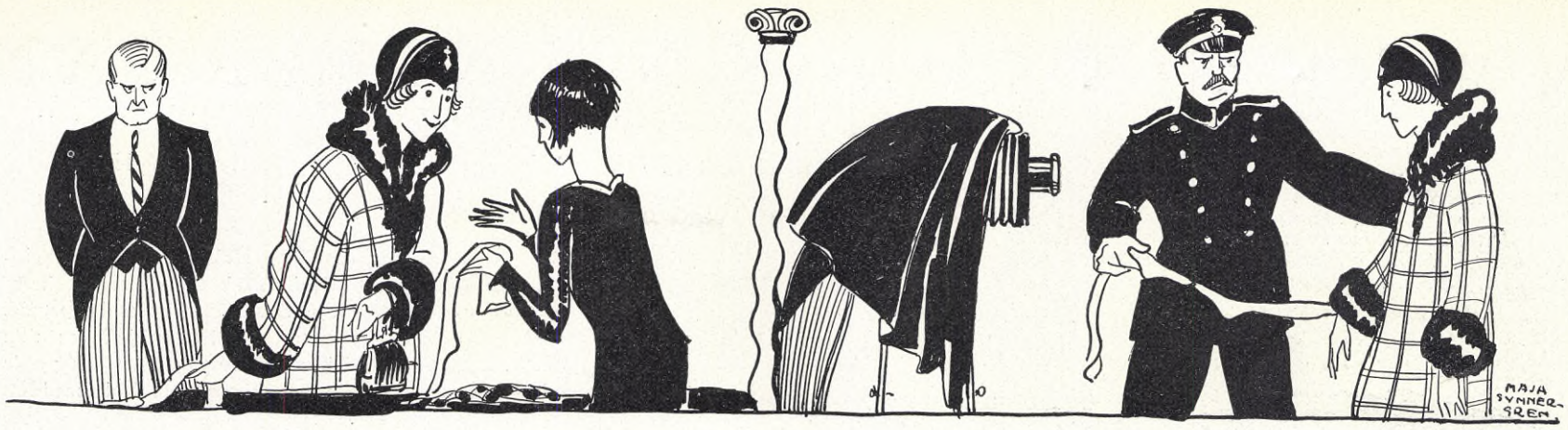

BUTIKSRÅTTOR

OCKSÅ ETT STORSTADSTECKEN SOM HAR SIN PSYKOLOGI

Butiksråttan har börjat göra sin entré i Stockholm — precis som det brukar hända i varje storstad. Men bakom butiksråttans bedrift finnes många olika motiv och öden och det har sitt intresse att studera såväl dessa som själva händelsen och dess följder i varuhuset.

STJÄL MAN MYCKET I BUTIKERNA? Och varför stjäl man? Butiksråttorna ha också en psykologisk sida.

Alla som stjäla äro inte vad man lärt sig kalla butiksråttor, d. v. s. yrkestjuvar. Tillfället gör tjuven, skulle man nog kunna säga om de flesta. Inte ens butiksråttornas kategori är så enkel och osammansatt som man vid första påseendet tror.

De stora varuhusen, där enligt modernt reklamsystem allting ligger framme och lockar till inköp, bli ofta en alltför stor frestelse för den, som har en viss svaghet både i kassan och moralen. Det ser ofta nog ut som om folk skulle tycka, att de nästan hade rätt till att ta allt, som är så lättåtkomligt. Det är inte värdet, som frestar, det tycks knappast spela någon roll, utan främst att man utan vidare kan komma åt en sak. Många av dessa butikstjuvar anse sig som fullt hederliga trots den lilla oegentligheten och kunna inte inse, att det var något att bråka om. De säga så i de anonyma brev, som de ibland skicka de stora varuhusen, sedan de blivit upptäckta och avfordrade orättmätigt innehav.

De bli oftast upptäckta. Trots den skenbara lättheten att lägga sig till med diverse artiklar i ett stort varuhus, är dock allting väl bevakat. Alla i varuhuset göra faktiskt ett slags detektivtjänst. Biträden, avdelningschefer, skenbart ouppmärksamma kringströvande herrar och — i många fall — av firman anställda yrkesdetektiver. I ett av de större varuhusen finnas så många detektiver spridda på olika platser i våningarna, att yrkestjuvar inte våga sig in dit.

Men den stora hopen »Tillfället gör tjuven» tror sig obevakad och osedd och faller för frestelsen. Ett varuhus har dock många möjligheter, som de inte taga med i beräkningen. Man kan stå i tredje eller fjärde våningen vid balustraden och se ned i de andra, som på en scen. Och de ofrivilligt agerande bli på så sätt ertappade.

Obehagliga procedurer och tårar efter upptäckten.

Då tilldrager sig följande, som är den tragiska andra akten. En herre, som man förut inte lagt märke till, kommer fram och ber damen artigt men bestämt följa med in i ett kontorsrum. Där ber han om namn och adress, vilket han får, men i nio fall av tio äro bådadera falska. Och så börjar ett litet samtal, som har något olika förlopp, men alltid slutar med bekännelse. De flesta falla genast till föga, det blir tårar och böner och förklaringar. En och annan förklarar spotskt, att hon lider av kleptomani och kan hänvisa till sin läkare, men sådant är sällsynt. Vid ett av de stora varuhusen förklarar man, att kleptomanerna, d. v. s. de fina damerna, som stjäla, vore en okänd företeelse. I en klass för sig stå de havande kvinnorna, mot dem går man försiktigt till väga. I vissa lands lagar är som bekant en havande kvinna straffri inom vissa gränser. Men naturligtvis få alla lämna tillbaka vad de tagit, det är ofrånkomligt. På sina håll praktiserar man ett visst system med en skriven bekännelse om stölden, som vederbörande få underteckna. Det blir då ofta ett annat namn och en annan adress än de först framkastade — denna gång de rätta. Det kan också hända, att man får följa med till varuhusets fotografiateljé för att ta ett porträtt som minne. Det blir då som ett besök i skräckkammaren och inpräglas outplånligt i delinkventens minne. För personalen i de stora varuhusen och särskilt för dem, som sköta vakttjänsten där, äro de skyldigas utseenden även utan fotografier så djupt inpräglade, att de känna igen dem var de än skulle möta dem. Allmänheten tänker nog inte på att personminne utgör en viktig egenskap hos en försäljare. Han måste äga det från början och träna upp det än mer med tiden. Likaså blir försäljaren mycket nära bekant med de ting han har att sälja.

Det hör till butikstjuvarnas underliga psykologi, att de utan tvekan ikläda sig sitt rov. Från ett av de största varuhusen försvann en strålande vårdag en dyrbar parasoll. Men på söndagen efter dök parasollen upp på Skansen, där den genast igenkändes av två expediter som sedan försäkrade sig om den.

En vår försvann den dyrbaraste hatten en dag, då hela Stockholms damvärld provade hattar i ett stort varuhus. Men den kom igen av sig själv — o, under! — fastän först på hösten. Då gick emellertid den dyrbaraste hösthatten samtidigt sin väg och var spårlöst försvunnen.

Men på en djärv stöld, som lyckas är det tio, som ofelbart bli upptäckta. Liksom annat fuffens man försöker sig på ibland. Att på vägen till kassan ändra beloppet och plåna ut ett besvärande tiotal eller hundratal hör till de försök, som helt enkelt inte kunna lyckas på grund av varuhusets finurliga kontrollsystem.

Stjäla eller gatan . . .

De verkliga butiksråttorna måste hänföras under ett mycket sorgligare och mera invecklat kapitel. Då de häktas, göres som bekant en förundersökning omfattande hela deras liv. Fattigdom och nöd, dåligt liv, som givit dem svåra sjukdomar, vilka i sin tur blivit arbetshinder, det är en kedja av olyckliga och hemska omständigheter, och slutet har blivit brottet. »Jag hade ej arbete, vågade ej gå ut på natten o få förtjänst därför stal jag o pannsatte en del.» — Så bekänner en ångerfull butiksråtta, som nyligen dömdes till åtta månaders straffarbete. Valet mellan att gå på gatan och att stjäla har förefallit denna förvillade som det enda. Som en förklaring må nämnas, att hon var för sjuk att kunna arbeta. Olycka, last och brott, det är en hemsk kedja, som i sina kugghjul drar in svaga offer.

Stölden som sensation och sport.

Det finns ett slags butiksråttor, ännu underligare och mera motbjudande än de förra. En organiserad liga, som stal målmedvetet, frejdigt och planmässigt, infångades för någon tid sedan. De levde till synes på en viss borgerlig levnadsstandard och en del besökte kurser för bildade flickor. De hade utgrenat sin liga och uppgjorde noggranna taktiska planer. En av dem hade lyckats vinna en man i god samhällsställning och han gifte sig med henne, trots att han fick varningar om hennes verkliga liv. Då fick ligan en stor uppgift att skaffa bruden utstyrsel. På ett av de större varuhusen stals i en handvändning brudklänningen och tärnklänningar. Då ligan infångats och bytet hopsamlades av polisen såg det ut som ett varuhus i mindre skala uppe hos polisen.

Den utpräglade tjuvinstinkten, som gör stöld till en sport, är ohyggligare att möta än den brottslighet, som härleder sig av svaghet och nöd.

ETH. K.

CAP Pom-Pom
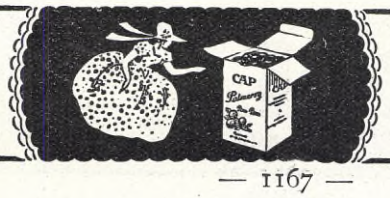
Yppersta kvalitetschoklad i
Palmersy och Mjölk
i originalaskar à
1 krona (170 gr.) • 50 öre (80 gr.)

VAR ÄR MANNEN BÄST?

I ITALIEN ÄR HAN KAVALJER, I RYSSLAND CHARMÖR, I ENGLAND GENTLEMAN OCH I FRANKRIKE BÄR HAN SIN BÉBÉ PÅ ARMEN.

Hurudan kvinnan är till kropp och själ, här och i alla andra länder och i olika sekel får man ganska ofta besked om av herrar författare och kåsörer. Om vi nu skulle till omväxling ta och titta på skapelsens herrar lite grand. Detta kåseri av en kvinnas syn på olika nationaliteters herrar ger en del roande synpunkter på ämnet.

Italienaren har för korta ärmar.

HÄROM KVÄLLEN VAR JAG PÅ ETT FÖRtroligt tuman-hands-te hos min väninna, den unga och söta magister Raina, nyss hemkommen från ett års studieresa i utlandet, avslutningen på hennes solitt svenska uppfostran. Vi hade icke hunnit till andra koppen, förrän samtalet var inne på det evigt kvinnliga ämnet: mannen, särskilt den utländske.

— Ja, Gud vare lov, utbrast Raina entusiastiskt, att vi svenskar börjat resa och inte bara sitta hemma i stugan, det vidgar ens syn, inte minst ens syn på männen. Som alla svenskar hade jag, innan jag reste ut, en duktig portion nationell egenrättfärdighet: jag trodde, att den svenske mannen var den bästa i Europa, lika bra i sitt slag som det svenska stålet och de svenska tändstickorna. Men jag måste säga dig, att min barnatro på den punkten blivit betydligt kantstött, sedan jag bott i tre länder och dagligen umgåtts med män av sex, åtta nationer.

— Nå, i vilket land fann du den bäste mannen?

— Vänta får du höra: den frågan kan inte besvaras i två ord: jag är rädd det blir en liten avhandling. Jag måste bekänna att jag har en stor svaghet för italienaren. Inte bara därför att han i regel är vacker och har en ädel ras' alla kännetecken, utan också därför att kvinnan för honom är det primära i livet och inte som för svensken det sekundära. Och därför att han har ridderligheten i blodet. Jag vet, vad du ämnar invända, du som är gift med din ursvenske Åke: den svenske mannen kysser inte på hand och plockar inte ögonblickligen ned kappsäckar åt alla kvinnorna i kupén, men han är en riddersman i hjärtat. Ja kära du, men nog är det härligt med formkultur. Vi, som bo i björnlandet, ha inte fått mycket av den varan. Det finns här en brist på former i umgänget och framför allt i mannens sätt mot kvinnan som är beklagansvärd. Det ser ut som om svensken skulle vara den man, som är minst *homme à femme* i Europa. Ja, jag vet, kvinnorörelsen, kvinnans förvärvsarbete, kamratskapet och hela den där ramsan, som det brukar stå om i tidningsdiskussionerna en gång om året... Men handen på hjärtat, tror du på fullt allvar, att den svenske mannen var så rysligt chevaleresk på den tiden, då hans systrar och mostrar och fastrar sutto och sydde i båge i fönstersmygen i stället för att vara postfröknar och telegrafister och maskinskriverskor? Jag tror inte ridderligheten var större än att den gick lätt att stoppa i fickan, då utvecklingen drev oss ut i förvärvsarbete. Det skall bli intressant att se, om italienaren blir mindre chevalerisk, när hans kvinnor bli självförsörjande i större grad än nu.

Och vilka charmörer äro inte ryssarna, vilka sällskapsmänniskor, vilken bred mänsklighet och vilket intresse för människosjälen! Om italienarens ridderlighet är mer sensuellt betonad, så har ryssens en intellektuell anstrykning, han intresserar sig även för kvinnans själ. Han kysser inte bara hennes hand, han analyserar också hennes karaktär. Försök inte att ta upp din börs för att betala en spårvagn, en entré, om du har en rysk kavaljer. Det är en blodig skymf mot hans manlighet:

Den franska äkta mannen bär sitt spädbarn på armen.

en ryss *bjuder* sin dam, vare sig han är en anspråkslös löntagare eller en aristokrat, har han inte pengar till det, avstår han från hennes sällskap hellre än att dela utgifterna "på kamratvis". Det är en instinkt hos honom, den sitter i blodet. Jag har tyckt det vara tråkigt många gånger, då jag av detta skäl fått avstå från en trevlig kväll tillsammans med några av de ryska emigranterna. Men är det inte ett stolt drag?

Fransmännen finner jag för fåfänga över sin nation, för kineslika för att de någonsin skulle få min odelade beundran. Men de ha ett heroiskt drag: de äro inte rädda att göra sig löjliga. Mötte jag inte häromdagen på Boulevard St. Michel en välklädd man av den bildade klassen som på armen bar ett spädbarn med vit bärkudde, tyllslöja och andra spädbarnsattribut. Makan och modern gick lös och ledig bredvid. Tänk dig en svensk herre bärande spädbarn på Standvägen en middagsstund. Fransmännen äro förtjusande familjefäder: titta i Luxembourgträdgården, hur de leka och pyssla med sina småbarn och hjälpa dem både med ett och annat — —

Hos engelsmännen beundrar jag för min del mest deras yttre habitus med sin air av friluftsliv och soignerad manlighet, och jag inser att det engelska herrmodet är överlägset det italienska: italienarna bära för åtsittande kostymer och för korta ärmar, så att man ser för mycket av manschetterna. Men jag tycker att dessa behärskade och korrekta engelska gentlemän äro för mycket stöpta i en form, jag föredrar slavernas och sydeuropéernas expansiva livlighet, deras intresse för det mänskliga. Tysken har för mycket av den nordiska klunsigheten för att intressera mig, fast jag medger att det finns några typer med mera kosmopolitisk prägel, som ha stora förtjänster. Norrmän har jag alltid haft en svaghet för: de äro nu en gång så glänsande berättare. De ha en förmåga att berätta en liten gatuepisod så att det blir ett drama, fyllt av spänning och humor. De ha ofta en gestaltande kvickhet, som jag föredrar tusen gånger framför det tröttsamma svenska anekdotberättandet.

— Kära Raina, jag förstår på allt att stackars Yngve nu får uppge alla förhoppningar att någonsin få dig till fru.

— Du misstar dig. Det lyser första gången om söndag. Ser du, jag är i alla fall en god patriot, jag tror, att den svenska mannen har en hel del möjligheter under den skrovliga ytan. Våra mammor och mormödrar ha skämt bort den svenske mannen med god mat, överdriven huslighet och uppassning. Nu får vår generation rycka in och axla sitt arv, ta ur svensken hans självgodhet och slipa av hans formella kantigheter. Det är ändå skönt att leva för en idé, slutade Raina med ett självironiskt leende, och vänta bara tills jag kan visa dig de pojkar, jag kommer att få. Vilka kavaljerer ! ! ! !

NEDDA.

En ryss bjuder sin dam.

JOFUROL

TEKN. FABRIKEN JOFUR. Postbox 227. Stockholm.

Befria rumsväxterna från ohyra.

Osvikligaste medel är vårt Jofurol-bad i förpackningar från 75 öre pr styck. Säljes hos alla färg-, frö- och kemikaliehandlare.

GÖRES FÖR MYCKET FÖR SKOLBARNEN?

SKOLTEATRAR, SKOLKONSERTER, SKOLRESOR, SCOUTÖVNINGAR OCH BASARER JÄKTA UT BARNEN ANSE MÅNGA.

— JA, DET DÄR PROBLEMET ÄR ett tveeggat svärd, säger fru *Elsa Fryxell,* maka till generaldirektör K. A. Fryxell och mor till flera livaktiga skolbarn. Naturligtvis kan det bli för mycket av det goda, särskilt om barnen äro klena. Men i dylika fall får väl saken avgöras individuellt och överlämnas åt förståndiga föräldrar, även om det många gånger kan vara svårt för dem att säga nej. Annars tycker jag att ungdomarnas kamrat- och föreningsliv och deras initiativlusta i den vägen har verkligt goda sidor. På den tiden jag gick i skolan var det allt mycket gråare och tristare. Jag avundas ungdomarna nu deras livaktighet och jag tror att de ha en mycket innehållsrikare och gladare tillvaro än vi hade i våra skolår.

*

Fru *Brita Juhlin-Dannfelt* synar problemet grundligt och skriver:

— Jag mötte en väninna på Hamngatan häromdagen. Vi hade inte sett varandra på länge och hon högg mig i armen: "Ä, kom med en bit, så får jag prata med dig. Jag kan inte stanna för jag har så bråttom. Katinka slutar spelningen om ett par minuter och då måste jag vara där med de här bakelserna, så hon hinner kasta i sig dem." Jag följde med av farten och snart stodo vi i en port och pratade.

En taxameterbil körde fram.

"Det är Katinkas bil. Då kommer hon strax. Hon ska på danslektion direkt", sade min väninna.

Minuten efter kom mycket riktigt Katinka, 12 år. Skolböcker och noter under armen. Hon hälsar nätt och belevat på tanten, kysser sin mamma, tar hastigt påsen med bakelser, skyndar ut ur porten, ropar en adress till chauffören och hoppar upp i bilen. Hon är faktiskt försenad några minuter.

Min allra första tanke vid denna lilla episod var, att Katinka inte kunde fara väl av att jäktas så där. Men så vaknade min själv-

"Min flicka är då upptagen var eviga minut av dagen som om hon vore ordf. minst i tio riksdagsutskott och lika många föreningar. Det är skolteater, skolkonsert, arkitekturdemonstration, kårsammanträde och julbasarer i en oavbruten rad —jag begriper inte hur hon kan orka med hälften", hörde vi en bekymrad mamma uttala sig härom dagen. Utan tvivel har hon här berört ett aktuellt ämne för många målsmän, det "kulturella nöjeslivet" utanför skolan och hemmet är livligare än någonsin för våra ungdomar. Om det är av ondo eller godo, därom råda olika åsikter som bl. a. synes av de svar Idun fått på frågan av mödrar och lärarinnor.

kritik och jag började fundera på om jag inte ändå är en dålig och oföretagsam mor. Våra bekantas barn gå på spelning, danslektioner, skolkonserter, biografer, skolteater, K. M. K.-kurser, scoutövningar m. m. De utbildas på alla möjliga områden. Varje stund utnyttjas.

Ha de ingen annan sysselsättning, så finns väl alltid farbror Sven i radio.

Lilla Katinka kom mig att fundera över om det kanske är orätt att inte låta sina barn driva med tidens ström i yr och lustig fart. Och nu kommer Idun och gör mig nästan samma fråga.

Vem är jag att jag skulle bryta staven över barnens tidevarv, över en så human, demokratisk och upplyst tid, som lagt ner så mycken energi på uppfostringsdiskussioner och skolreformer?

Men vill Idun veta vad jag tänker i djupet av mitt hjärta, fortfarande tänker även efter min självrannsakan med anledning av fallet Katinka, så är det: Arma nutidsbarn!

I ett avseende ha de det bättre än föregående generationer: deras fysiska fostran blir bättre tillgodosedd. Sportlivet, idrotten är en välsignelse och försonar mycket. En sund kropp försöker den nya tiden att skänka ungdomen. Men själen i den sunda kroppen? Det verkar på mig som om den vore alldeles borttappad. Det kanske beror på att den nya tiden inte tror på någon själ utan bara på hjärnfunktioner.

Gemensam startlinje, nivellering, chronschoughs kulturnivå för alla, tycks vara idrott. Detta för med sig ett luktande på alla livets frågor, en halvbildning i massor av ämnen och obildning i dem alla, ett jagande efter kunskaper som sällan kunna mättas eller behållas i minnet, som enligt min mening inte är värt de många millioner vi årligen offra på det. Och det grundlägger redan i skolan ytligheten och jäktet efter nytt.

Jag bortser inte från att Katinka är ett överklassbarn, att skolformerna än så länge äro många och att det är farligt att generalisera. Men mina erfarenheter säga mig att det finns nöjesjäkt efter råd och lägenhet inom alla samhällsklasser åtminstone i Stockholm.

Skoltiden har man föga makt över, men de lediga stunderna kan man ordna för barnen. Det är svårt att neka sina barn bio, radio och allt annat roligt som alla andra barn ha. Det vore mycket roligare och lättare att så långt man har råd låta dem få dansa med.

Men är man som jag övertygad om att man har att välja mellan att skänka sina barn tillfälliga nöjen eller en varaktigare tillfredsställelse och lycka, så gör man vad man kan, för att hjälpa dem att få tid att lära känna sig själv, utveckla sin sedliga vilja, sin koncentrationsförmåga, sin självdisciplin, sin självverksamhet.

Geniet kan kanske slå sig igenom trots den moderna skolan, trots bio, radio o. s. v. men medelmåttan tappar absolut bort sin själ, sig själv, i brådskan. Nöjen kan man rusa emellan — men lyckan hinner inte med i galoppen.

*

Fröken *Gunhild Almén,* föreståndarinna för Brummerska skolan håller däremot före att det numera blivit skolans plikt att skydda barnen för allt möjligt, som vill dra dem ifrån skolarbetet och hemmen. Man vill göra så mycket för dem, att det nu gått till överdrift.

(Forts. sid. 1174.)

DEN VACKRASTE MÄRKNINGEN

EN INTRESSANT TÄVLAN FÖR VÅRA DAMER — 100 KRONOR I PRIS.

I VARJE STYGN SOM EN kvinna "till Lyst" tar med nålen, förråder hon sig; hennes händers verk blir, eller det blir inte, ett litet konstverk. Vi ha rätt att till en del skylla på tiden; är den å detta speciella område ond, så står det stora tanklösa flertalet åtskilligt skuldlöst...

Men tiden är just nu, då det gäller något som helst slag av konstutövning, *icke* ond. Den är lycklig och god, den lyckligaste och bästa på mycket länge. Detta ställer stora krav på oss kvinnor gentemot vår alstring med nål och knyppelpinnar och vävspole o. s. v., allt det, som i dagligt tal går under den banala och föga sägande 1800-talstermen "handarbete".

Det är nyttigt för oss att rannsaka denna vår gärning, och till en sådan rannsakan och överblick vill Idun inbjuda, då en tävlan nu åter kungöres. Det gäller denna gång det lilla

Vem gör det vackraste monogrammet? Och vem kan leta fram den vackraste märkningen ur gamla generationers gömmor? Dessa två uppdrag erbjuder Idun sina läsarinnor i en tävlan, vars närmare innehåll Elisabeth Thorman här anger. Monogramtävlingen, som säkert skall intressera våra läsarinnor, inte minst därför att den uppmuntrar en handarbetsart, som är på retur uppdelas i två klasesr med två pris i vardera: klass A. omfattande gamla märkningar, klass B omfattande nya. För de senares förfärdigande behövs tid och därför står tävlingstiden öppen till 1 febr. 1928. Endast sydda märkningar mottagas, ej ritade. Prisen i varje klass äro: 1:sta pris 50 kr., andra pris 25 kr. Bidragen insändas under märke: "Monogramtävlan", Iduns red.

anspråkslösa broderi, med vilket vi stämpla ett textilt föremål som oss personligt tillhörigt, m. a. o. den s. k. märkningen. Det är linneutstyrseln denna märkning har gällt, och den kommer ifråga från och med att lärften får spela en roll dels som sänglinne, dels som underkläder, dels även som bordlinne. Vi ha kvar en eller annan servet från 1600-talet med vapen, årtal och initialer inbroderade med pattsöm mitt på föremålet i fråga. Vi ha 1700-talssänglinne från ett förnämt, adligt hus med enbart två små initialer i fina korsstygn i blått. Vi ha graciösa märkningar från det tidiga 1800-talet, icke minst å dess stora, tunna näsdukar. Vi ha horrörer från seklets senare del. Vad ha vi just nu? Hur märker fästmön eller husmodern av idag sitt linneförråd? Eller märker hon det överhuvudtaget inte alls med egna händer, utan syr hon kanske dit en liten lapp med sina initialer maskinvävda? Skulle vi, där det gäller detta lilla område av kvinnlig flit, ha sjunkit så hopplöst djupt?

Om detta vill den tävlan, som Idun utlyser, märkning, och likaså åt den, som kan framvisa den intressantaste och vackraste märkningen från äldre dagar.

ELISABETH THORMAN.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

THERESE KULLGREN.
F. Kihlberg, Uddevalla. Änka efter konsuln Ivar Kullgren.
80 år den 16 november.

EMELIE ADDE.
F. Ericson, Stockholm. Änka efter kamreraren W. A. Adde.
80 år den 23 november.

HILMA LÜBECK.
F. Kruckenberg, Stockholm. Änka efter sjökaptenen Edvard Lübeck.
75 år den 19 november.

ANNA TOTTIE.
F. Esseen, Alby, Dalboda. Maka till godsägaren Carl Gustaf Tottie.
70 år den 18 november.

CECILIA LINDQUIST.
F. Bode, Prästköp. Maka till komministern Alfred Lindquist.
70 år den 22 november.

EBBA MELANDER.
F. Wijkander, Spränghult. F. d. lärarinna m. m. Maka till rektor Yngve Melander.
70 år den 19 november.

ELIN WASASTIERNA.
F. Sirenius, Stockholm. Änka efter brukspatronen Gustaf Albin Wasastierna.
70 år den 23 november.

EMELIE af KLINT.
F. Ljungholm, Stockholm. Änka efter maskindirektören vid S. J., Theodor af Klint.
70 år den 26 november.

ANNA SCHULDHEIS.
Fröken, Stockholm. Grundläggarinna av Anna Schuldheis skola.
65 år den 17 november.

ELSA DYRSSEN.
F. frih. von Otter, Stockholm. Maka till viceamiralen Gustaf Dyrssen.
65 år den 24 november.

SIGNE KJELLSON.
Fröken, Hovmantorp. F. d. Sophiasyster och f. d. husmor vid Romanäs sanatorium.
65 år den 25 november.

HILMA SCHEDIN.
F. Lindemalm, Rimbo. Änka efter läroverksadjunkten Johan Schedin.
60 år den 13 november.

HELENA SELLIN.
F. Hollström, Östersund. Änka efter kyrkoherde J. O. Sellin, Mo, Moliden.
60 år den 25 november.

HANNA STAËL von HOLSTEIN.
F. Brunnström, Halmstad. Maka till översten B. F. Staël von Holstein.
60 år den 25 november.

ALFHILD HENNING.
F. Berg, Fiskebäckskil. Maka till komministern Emar A. B. Henning.
60 år den 3 november.

SIGNE HOLMQUIST.
Fröken, Salvarbo, Gustavs. Lärarinna. Dotter till distr.-läk. H. P. F. Holmquist.
55 år den 20 november.

INGEBORG RYDIN.
F. Andersson, Borås, Maka till direktören Victor Rydin.
55 år den 24 november.

HEDVIG GRIPENBERG.
Fröken, Malmö. Dotter till överstelöjtnanten W. A. Gripenberg.
50 år den 21 november.

BEDA BILLSTRÖM.
F. Larsson, Norsjö. Maka till kyrkoherden Erik Billström.
50 år den 23 november.

ANNA BJÖRKMAN.
F. Johansson, Borgsjö, Erikslund. Maka till kyrkoherden Elis Björkman.
50 år den 26 november.

RUMFORD BAKPULVER

Ger ett underbart resultat

Veckans novell:

DRAMA. AV GRAZIA DELEDDA

Grazia Deledda har här givit en färgrik skakande skildring från sin barndoms land, Sardinien, varifrån hon helst hämtar sina motiv.

UNDER DE SISTA VECKORNA I fastan, stod den vackra Ilarias vinstuga tom, fast alla männen voro i byn för påskbikten och de heliga gudstjänsterna. Men som det var botgöringstid, vågade ingen berusa sig.

Ilaria själv skulle ha känt samvetsagg, om det förhållit sig annorlunda, men hon satt likväl stilla och väntade på sin vanliga post, svart och sträng som en änka framför den stora kaminen, där elden med sitt rödaktiga sken gav rummet ett utseende av ålderdomlig taverna. För övrigt satt hon där hela dagen, endast på natten drog hon sig tillbaka till rummet bredvid för att sova: och ingen hade sett rummet bredvid. Alla män, som besökte vinstugan, kände dock till hörnet vid kaminen, där de ställde sig för att värma de grova händerna eller för att med fingrarna ta en brand och tända pipan eller ännu hellre för att försöka kurtisera Ilaria. Men om branden lät sig tagas, så var Ilaria betydligt svårare att röra vid. Tystlåten som hon var besvarade hon icke männens förslag, hon bara betraktade dem med de stora, grönaktiga ögonen, som sågo så mörka ut i det bleka ansiktet, insvept i en fyrkantig svart duk, fasthållen under hakan av en silverkedja, hon betraktade dem sorgset och hotfullt, sedan pekade hon på kaminlocket. På kaminens svarta lock hade hon med spetsen av en pennkniv ristat in tolv streck: de tolv år, som hennes man avtjänat på sitt straff därför att han dödat en man, som skröt med att vara hennes älskare.

Det var just i dessa dagar, mot påsktiden, som hon ristade in märket på kaminen, och medan hon mödosamt läste i boken om den heliga påskveckan, jämförde hon sitt lidande med Kristus. Ja, det hade varit förfärliga veckor, sedan tre dagars död, medan mannen rannsakades och dömdes, sedan hade även hon vaknat upp, men stenen på hennes grav hade icke lyfts bort.

Livet glödde omkring henne: i skriken, i glädjen, i ruset och de våldsamma vredesutbrotten bland männen, som omgåvo henne. Hon teg som en död, där hon satt stilla på sin plats längst inne i vinstugan, från vars ständigt vidöppna dörr man bara såg landsvägens vita linje, som begränsades av en grönskande vall, på vilken det oupphörligt gick förbi hästar och oxar till betet, vilka avtecknade sig mot den ödsliga himlen, där de långsamt gingo med mulen mot marken. Stundom väckte stillheten och orörligheten runtomkring det intrycket hos henne, att allt, både den avlägsna världen, tyngd av hennes mans straff, den närliggande världen, tyngd av hennes straff, allt var en dröm, en fridfull kyrkogård. Men i grund och botten gjorde hon icke annat än väntade under denna skenbara död. En dag alltså mot slutet av fastan, medan hon dåsade med en bok i handen, kom en ung, högväxt man, böjlig som en kvinna och tittade in genom dörren, och han lutade sig mot den misstroget liksom en, den där flyr undan en fara och söker en tillflyktsort.

Ilaria spärrade upp ögonen, hon trodde sig fortsätta att drömma. Mannen steg in, han måste kröka ryggen under dörren, så lång var han, och han gick fram och satte sig vid ett bord längst bort bredvid de gredelina buteljerna. Han beställde ingenting, stödde armbågarna mot bordet, lutade det brunhyade ansiktet mot de vita händerna och började att fixera Ilaria, småleende mot henne men ändå hånande henne med de svarta ögonen, som glittrade mellan fingrarna. Även hon betraktade honom, och den lilla silverkedjan darrade under hakan av hennes sinnesrörelse. Slutligen reste hon sig och gick fram till bordet.

— Vad vill ni ha', don Mattia?

— Ge mig vin från Oliena, om du har.

Medan han drack, återvände hon till sin plats och rörde om elden. Hennes hjärta bultade, hon trodde sig gissa, varför mannen kommit och väntade, att han skulle tala.

Uppeldad av vinet var han den förste, som bröt tystnaden.

— Nå, Ilaria, vad tror du? Jag vet. Du tror, att min hustru och min svärmor skickat mig hit. Du tror, att de gått och biktat sig och att biktfadern sagt till dem: förlåt nu, kvinnor, och lyssna till den olyckligas önskan: skriv under nådeansökan för hennes man. Ja, Ilaria, prästen kom till oss en dag och framförde ditt bud och sade: Ilaria är viss om att få nåd för sin man, om nådeansökan är underskriven av offrets änka och dotter. Ja, kanske är det så, kanske kan han verkligen få nåd. Nå tror du, att de där kvinnorna ge sitt samtycke?

Ilaria hade hastigt vänt sig om på sin pall, rak i ryggen, med de stora, bönfallande ögonen fulla av glödande ljus. Mannen smålog grymt med sina tänder, som voro violetta av vinet, som han druckit.

—Ja, gå och försök komma i närheten av dem, så strypa de dig. Du vet du, vad min svärmor säger: Att det var du, som utmanade den döde: du är vacker, och du gjorde det därför, att han var rik och en rik man är alltid frikostig, även om han är gammal och gift . . . om icke annat så var han en reklam för din osteria.

Medan han talade, vidgades Ilarias pupiller liksom av fysisk smärta: hon svarade icke utan vände sig mot kaminen och böjde sig ned liksom för att röra om i elden. Hennes vanvettiga förhoppning hade alltså slagit fel: hennes fiender förläto henne icke, och in-

(Forts. sid. 1178.)

I Jakobs kyrka i Stockholm sammanvigdes lördagen den 29 oktober mariningenjören *Carl Asker* och fröken *Greta Rinman.* (Foto: Lamm.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Herren skall bevara dig för allt ont, han skall bevara din själ. Psalm 121:7.

Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen, men förlorar sin själ. Matteus 16:26.

Gud du är min Gud, bittida söker jag dig, min själ törstar efter dig. Psalm. 63:2.

Jag väntar efter Herren, min själ väntar och jag hoppas på hans ord. Psalm 130:6.

Han mättade den försmäktande själen och uppfyllde den hungrande själen med sitt goda. Psalm 107:9.

Och detta är evigt liv att de känna dig, den ende sanne Guden och den du har sänt, Jesus Kristus. Joh. Ev. 17:3.

Om I alltså ären uppståndna med Kristus, så söken det som är därovan, där varest Kristus är och sitter på Guds högra sida. Kolosser br. 3:1.

Fader tag mig helt om hand
stilla du min själs begär —
Jag vill nå det goda land
se dig, som du är —

Ett kungligt bröllop, som låtit mycket tala om sig, var prinsessan Annas av Frankrike. Prinsessan, som är dotter till den franske tronpretendenten hertigen av Guise, gifte sig nyligen med hertig Amadeo av Puglie och var som synes en söt brud.

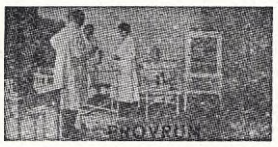

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

LEVANDE TAVLOR

VELASQUEZ KUNGLIGA DAMER KOMMA OSS TILL MÖTES PÅ DRAMATEN.

Livet en dröm, Dramatiska teaterns senaste klassiska nyhet har fått en praktfull, modern uppsättning. Den spanska 1600-talsförfattaren har ju förlagt handlingen till Polen, vilket för honom måste ha varit mera okänt än Andernas urskogsdjungler för oss. Men regin har inspirerats till en viss grad av historiska motiv. De två kvinnorollerna, prinsessan Estrella och hennes hovdam Rosaura, bära i scenerna vid hovet spanska 1600-talskostymer, som inspirerats av Velasquez porträtt av spanska drottningar och prinsessor från Filip IV:s hov.

Prinsessan Estrella (Anna Lindahl) i «Livet en dröm», också hon docklik och oåtkomlig som prinsessan i sagan.

Prinsessans hovdam Rosaura (Jessie Wessel) full av grace som en spansk infantinna.

Velazquez' praktfulla porträtt av Maria Anna av Österrike, Filip IV:s andra gemål. Det dockaktigt stela hos figuren gör drottningen än mera majestätisk och oåtkomlig.

Infantinnan Margareta som barn, målad av Velazquez omkring 1656. Styvkjortel och korsett, puffärmar och ordensdekorationer hörde barndräkten till liksom till de vuxnas.

Samma infantinna fyra år senare. Styvkjorteln har vuxit på bredden liksom prinssesan på längden.

"TANTE DAGMAR"

ÄNKEKEJSARINNAN DAGMAR AV RYSSLAND, DEN ENSAMMA FURSTINNAN PÅ HVIDÖRE FYLLER 80 ÅR.

Få veckor efter det nya Rysslands första jubileum firar en av huvudrepresentanterna för den gamla regimen en märkesdag: änkekejsarinnan Dagmar av Ryssland fyller 80 år den 26 november. Iduns köpenhamnskorrespondent ger några konturer av den gamla kejsarinnans växlingsrika liv och hennes stilla rofyllda ålderdom.

Kejsarinnan Dagmar på 1880-talet.

Drottning Lovisa med sina tre döttrar — Dagmar n:r 2 i ordningen — vid pianot.

Kung Christian med sina döttrar, kejsarinnan Dagmar (i fonden), drottning Alexandra och hertiginnan Thyra av Cumberland.

Prinsessan Dagmar (t. h.) och hennes syster Alexandra på 1860-talet.

Änkekejsarinnan Dagmar (t. v.) med sin bror prins Valdemar och hertiginnan av Cumberland.

STOR ÄR DEN VÖRDNAD, DEN tillgivenhet, med vilken här bosatta ryssar omtala sin gamla änkekejsarinna. Vi köpenhamnare se blott mycket sällan till den gamla damen, hon är mycket klen och går nästan aldrig ut. Förleden vinter låg hon mycket sjuk i lunginflammation och måste för den skull flytta från sommarbostaden Hvidöre vid Strandvejen till sin våning i Kristian IX:s palats på Amalienborg, som alltid står i ordning åt henne. I år stannar änkekejsarinnan tills vidare på Klampenborg och kommer att fira 80-årsdagen omgiven av sina närmaste.

Förtjusande ligger Hvidöre uppe på en backe, omgivet av en stor vacker trädgård med utsikt över Sundet och den svenska kusten, mest av allt påminnande om en förmögen borgares sommarvilla. I den blygsamma entrén möter man kejsarinnans trogna, ovanligt resliga livkosack. Hallen är hållen i vitt, och därifrån kommer man in i änkekejsarinnans gemak, som ligga utåt trädgården och äro ganska enkelt inredda. Ett otal familjeporträtt visar, hur stark släktkärleken är inom danska kungahuset. Kejsarinnan är mycket avhållen av de unga i släkten, som ofta komma på besök till »Tante Dagmar».

En trappa upp ligga storfurstinnorna Olgas och Xenias rum. Den äldsta av döttrarna, storfurstinnan Xenia, är ogift, medan den mycket konstintresserade storfurstinnan Olga, kejsarparets yngsta barn lever i ett lyckligt äktenskap med den ryska översten Kalukovski, med vilken hon har två hurtiga pojkar, Tihon och Guri, som med sina glada lekar sätta liv i det stilla sommarresidenset.

Gamla Kristian IX karaktäriserade en

Ni är vacker

Ni vet det med Er, ty hudens matta vithet och sammetslena mjukhet och den fräscha, ungdomliga hyn skaffa Er överallt beundrare. Men Ni vet också, att det är

Faréna-Crêmen

— den milda, välgörande skönhetscrêmen som gjort Er till vad Ni är: ett levande exempel på strålande ungdomsfägring.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör.

Olycksfall- och sjuk-
Skadeånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Svaghetstillstånd, rekonvalescens
efter operationer och många andra åkommor måste hava sin tid. Men
Styrke- och nervnäringsmedlet

Sanatogen

påskyndar välbefinnandet, därför att det skapar nytt blod, nervsubstans och muskler. **Över 24,000 skriftliga uttalanden från kända läkare** bevisa Sanatogens tillförlitlighet och bestående verkan; sammansättningen är vetenskapligt prövad, det är ytterst lättsmält och upptages fullständigt av organismen.

En känd läkare skriver: *"Jag har använt Sanatogen vid fall av rekonvalescens och nervösa svaghetstillstånd. Det visade sig, att aptit, sömn, humör, kort sagt, hela allmänbefinnandet förbättrades raskt och i påfallande hög grad."*

Fås på alla apotek samt i färg- & kemikalieaffärer från Kr. 1: 75.
Priserna äro nu betydligt nedsatta!
Önskas ytterligare upplysningar, använd bifogade kupong.
A/B SANATOGEN
Kungsgatan 59, Stockholm.

Sänd mig gratis och franko:
Sanatogenprov och broschyr.

Namn: .....

Titel: .....

Adress: .....

gång halvt på skämt sina tre döttrar sålunda: Min vackra dotter, min kloka dotter, min goda dotter.

Den vackra var Alexandra, som dog för ett par år sedan, den goda är hertiginnan Thyra, nu en gammal dam på 74 år med vackert silvervitt hår — och den kloka är änkekejsarinnan. Henne höll kungen mest av på grund av hennes lysande förstånd och hennes älskliga, milda väsen. Han uppfostrade sina barn strängt i förnöjsamhet och gudsfruktan, och de höllos alla mycket till boken. Strax efter Danmarks olyckliga krig 1864 blev den ännu inte 17-åriga prinsessan förlovad med den ryska storfursten-tronföljaren Nikolaj, men de båda ungas förbindelse räckte blott sju månader, så dog storfursten under ett uppehåll i Nizza. Endast något mer än ett år efter storfursten-tronföljarens död blev prinsessan Dagmar åter förlovad denna gång med Rysslands nya tronföljare Alexander. Den blida unga prinsessan hade nu knutit sitt öde till Rysslands för alltid. Prinsessan Dagmar blev Maria Feodorovna, storfursten-tronföljarens brud.

Både under sin kejsarinnetid och senare under sitt änkestånd har kejsarinnan Dagmar ägnat ett kolossalt arbete och aldrig förtröttat intresse åt välgörenhetsarbetet och fromma stiftelser, som söka avhjälva sjukdom och död. Miljoner av hennes nya landsmän välsigna henne för den skull. Och då den stora prövningens tid kom för henne, då sorger, olyckor, väldiga katastrofer bröto in över hennes liv, då visade kejsarinnan Dagmar sin starka, frimodiga karaktär. Nu faller livsaftonens fred och harmoni över hennes ålderdom, som hon upplever med obrutna själskrafter. Och det djupaste draget hos henne, kärleken till släkten och fosterlandet är symboliserat av att hon, den gamla milda furstinnan, en gång härskarinna i ett av världens mäktigaste riken, ser de 80 åren komma till sig på det lilla blygsamma slottet vid Öresund.

V. S.

Göres för mycket för barnen?

(Forts.fr. sid. 1169.)

Numera komma massor av annonser eller affischer till skolan med begäran om att de skola anslås. Det är föredrag eller musikaftnar eller dylikt. Då måste skolan sovra materialet, och det gör man i Brummerska.

Förtig det icke!

(Forts. fr. sid. 1162.)

föreställning att det icke genom börd, utan genom längtan efter ett barn, kommit in i den familj, dit det nu hör, så mildras även den stöten. Men den, att man låtit

IDUN
Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av *Frithiof Hellberg* — Utgivare: *Beyron Carlsson*
Redaktör: *Eva Nyblom*

Redaktionen: .... Kl. 9—5 Norr 9803
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Norr 402
Expeditionen: ... kl. 9—5 Norr 1602 — Norr 6147
Annonskontoret: Norr 6147
Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
50 öre vid bred textspalt, 40 öre vid smal textspalt. Helmarg. 55: —, halvmarg. 30:— pr gång, 20 mm. hög.
Lediga platser och platssökande 30 öre, pensionat, skol- och diverseannonser 35 öre, minimipris 4: 20.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. Praktupplagan		Uppl. B. Vanl. upplagan	
Helt år	17: —	Helt år	15: —
Halvt år	9: —	Halvt år	8: —
Kvartal	4: 50	Kvartal	4: 25

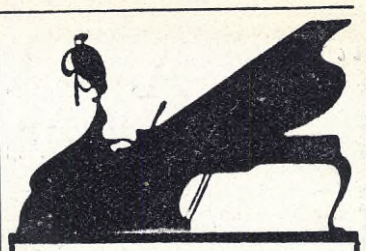

- Steinway & Sons -
Lundholms Pianomagasin
Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

Magsyra, halsbränna och kväljningar

tar man bort med ett glas *Fruktsalt-Samarin* som på samma gång renar och uppfriskar blodet, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.

Fruktsalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

God hemkultur

Liljeholmens ljus
i Liljeholmens
Carl Malmsten-
STAKAR

LILJEHOLMENS STEARIN-
FABRIKS AKTIEBOLAG

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.
Mineralvattensalter Vitrum.
Laxérmarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.
Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.
FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm.
Samtliga preparat finnas på alla apotek.

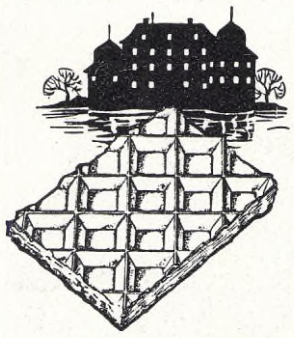

Den välkända silhuetten av Örebro slott skall påminna Eder om att Ni alltid är välkommen att bese Örebro kexfabrik!

Örebro KEX

utomstående tala om det, den bleknar icke så lätt.

Nu finns det en egendomlig, tanklös vrånghet i världen. En dag kommer ett sådant »önskebarn» hem till sina nya föräldrar och säger, med tydlig tvekan:

— Har jag ingenting av det som finns här?

— Hur menar du? svarar man. Allt vårt är ditt, skåpet där, mattorna, stolarna, vår kära grammofon, alla skivorna, alla gafflarna i lådorna, de billiga, utom de där fina som du får en av varje jul, ringarna jag har på mig, alltsammans.

Barnet andas ut. Icke av girighet, utan därför att en kamrat hånande sagt du, du har ingenting, du är fosterbarn. Om ingen vetat det, kunde man säga, hade barnet sluppit få höra detta. Men risken är för stor!

Adoptivbarn låter strax bättre — men då skall det också finnas papper på adoptionen. Det är en viktig sak, men är den klarad kunna barn och föräldrar vara trygga.

Antag att barnet känner ett oklart främlingsskap med de nya föräldrarna, en olikhet, som det icke förstår. Sådant finns hos »riktiga» barn — man är ju en produkt av olika led. Hos adoptivbarnet kan då en vetskap om rätta förhållandet befria från mycket grubbel. Och adoptivföräldrarna.. Skälet varför man icke vill berätta sanningen för barnet bottnar nog i en hemlig saknad över att det icke är fött av modern med smärta och under ångestfull väntan av hela huset, detta som aldrig blev. Det är förklarligt. Men den nya modern kan få vaka över barnet, då det är sjukt, hon kan få arbeta för det, hon kan få sörja över det, om det gör henne sorg. Nog får hon känna sig som mor — och som mormor en dag! Under smärta och oro och en glädje, som inte är lik någon annan glädje. Få vara en riktig mor, alltså. Det kommer icke att fattas något av detta, om ni bara icke utesluter barnet ur ert förtroende om bandet mellan det och det hem, där det blivit ett önskebarn.

VERA v. KRÆMER.

Grazia Deledda.

(Forts. fr. sid. 1163.)

Deledda skriver i novellen om sin trädgård under rubriken "Livets blomma":

"Men trädgårdens egentliga härskarinna, dess vackraste blomma och själva dess hjärta är du, Mirella.

Och näktergalens sång, rosen som slår ut, den mognande druvklasen, vårens återkomst, våren själv och alla blomster i alla världens trädgårdar äro blott bleka manifestationer av Guds glädje, jämförda med din knoppande intelligens och skönhet i vår trädgårds solsken, o Mirella.

Ett sädeskorn har grott under eken, som även den sått sig själv: det strålande axet, svällande av sina hundrade små mammeller vaggar för vinden på sitt långa grågröna strå, med en rörelse likt en välsignelse, omedveten om sin egen tillvaros underverk. Kanske endast sädesaxet kan tävla med dig i den mystiska storhet som väckt er bägge till liv, o Mirella."

Den som läser Deleddas senaste roman, tillhörande det andra, psykologiska skedet av hennes diktning *"Flykten till Egypten"* kan inte undgå att fästa sig vid de i romanen inströdda fängslande barnpsykologiska iakttagelserna i den lilla flickan Olas gestalt. Ola är Mirella, Deleddas ögonsten, "Livets blomma", den vackraste blomman i den berömda italienska författarinnans trädgård i Rom.

K. A. H.

MILANAISE UNDERKLÄDER

med ovanstående insydda
ELKO-MÄRKE
äro av
HÖGSTA ELEGANS
Trikå A.-B. ELKO, Stockholm.

SEDAN 1709 TILLVERKAT EFTER SAMMA RECEPT

SPORT

När Ni ridit, spelat tennis eller sportat på annat sätt behöver Ni något uppfriskande som på ett behagligt sätt gör huden ren.

Ett utmärkt medel är den äkta *Eau de Cologne Farina gegenüber. Men undvik efterapningar och se till, att Ni får den* äkta *Farina gegenüber med det* röda *skyddsmärket.*

Även Kölner-Vatten-Tvål.

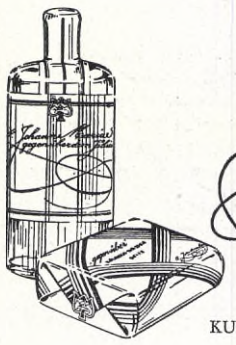

Med det röda *skyddsmärket*

Johann Maria Farina gegenüber dem Jülichs-Platz

KUNGL. HOV- LEVERANTÖR

Generalrepresentant: HARALD SCHÖTT

Luntmakaregatan 14, Stockholm. Telefon Norr 101 01

À LA RUSSE

Symbolen

för det fordom stolta tsarriket var den ryska björnen och den vackra kasken med dubbelörnens vapen.

Symbolen för den förnäma och läckra chokladpralinen är Cloettas konstnärliga à la Russe-kartong.

à la Russe-pralinerna äro av utsökt kultiverad smak och utförande.

Tag det rätta-tag **Cloetta**

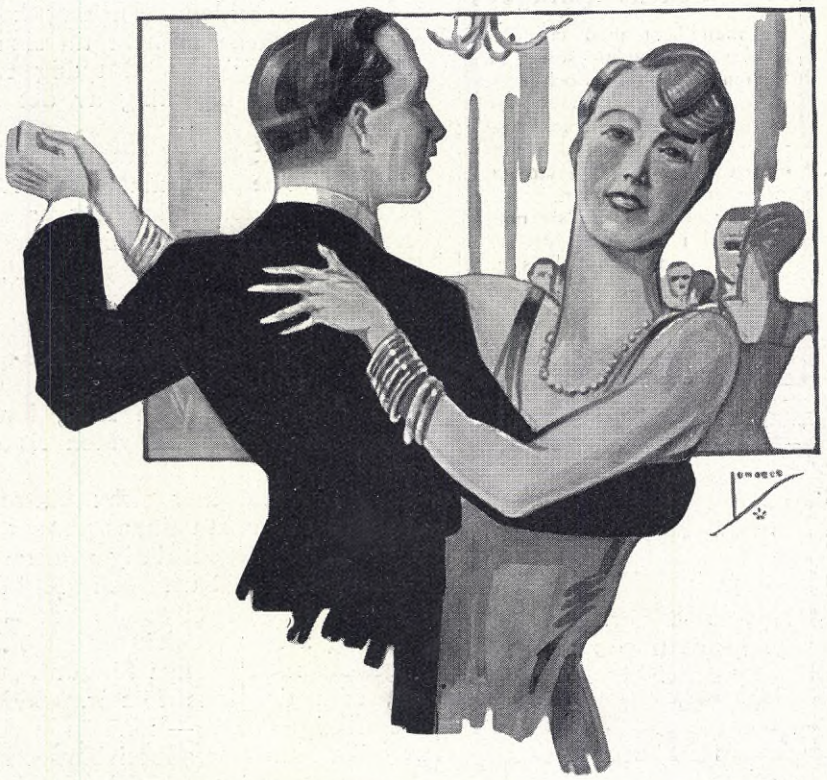

Kindernas friska, varma ton

ständigt föremål för männens komplimanger och kvinnornas avund kan man skaffa sig genom att använda

DRALLE'S RELIEF-PUDER

Ett oöverträffat skönhetspuder, förlänande hyn en betagande matt och transperent ton med pastell-effekt.

Diskret behaglig parfymering. Elegant förpackning.

Utmärkt sammansättning av färgerna:

Blanc	Ocre
Rachel 1	Brun
Rachel 2	Roce
Naturel 1	Rouge
Naturel 2	Brunette

Rouge framboise

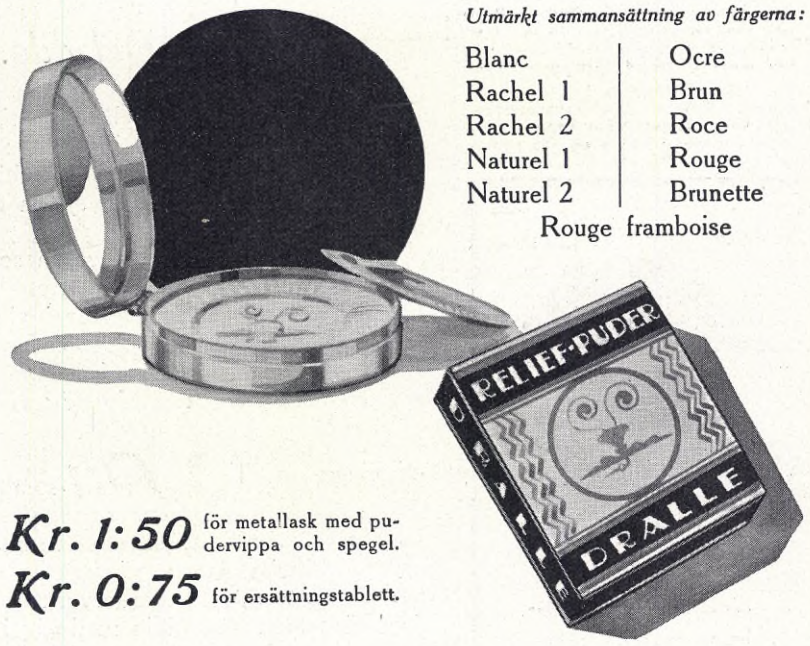

Kr. 1:50 för metallask med pudervippa och spegel.
Kr. 0:75 för ersättningstablett.

Parfumeri GEORG DRALLE, *Stockholm.*

Två kvinnor — två hjärtan.

(Forts. fr. sid. 1166.)

om att höra "gamle kungen" berömma hennes verk, utan att kunna betyga sin vördnad — hon ägde nämligen inte någon klänning och hade fått lov att täcka bristen med en gammal sjaskig regnkappa!

I Paris hade Ida Ericsson nämligen redan hamnat, dit hjälpt av goda människors vänliga penningar, i detta fall den Bonnierska familjen, vilken hon hela sitt liv var tacksam. Kort efter vederfors henne även en stor utmärkelse och glädje då hon — den första kvinnan förresten — erhöll Konstakademiens eller exakt uttryckt "Särskilda fondens" resestipendium om 3,000 kronor 1886. Efter någon tvekan — hon var ju en som valt sin egen väg — kom hon följande år i åtnjutande av detsamma.

Paris-vistelsen blev bestämmande för hennes liv. Ida Ericsson sammanträffade nu med en fransk musiker och tjänsteman vid jordbruksdepartementet, William Molard, med vilken hon förenade sitt öde, — det påstås, att de båda unga idealisterna möttes under en av Paris klassiska broar! Mötet blev emellertid till lycka och hade till följd upprättandet av det hem vid 6 Rue Vercingetorix, som varje skandinav som levat i Paris väl känner. Här frodades den sällsynta gästfrihet, som närde sig mindre av pengar än av en "förstående själ" och ett varmt och rikt hjärta. Här levde Ida Molard från det hon gifte sig tills hon dog. Man skulle mycket misstaga sig, om man karaktäriserade detta hem som en bohem-lya. Visserligen utgjordes hela våningen av en enorm ateljé med bjälkar i taket; i denna ateljé arbetades, kokades mat, dukades och åts, och här — på ett högre upp beläget galleri — befunno sig sovplatserna. Men den typiskt franska ekonomiska balansen var här rådande. Den lilla tjänstemannalönen uträknades och utmättes noggrant — Ida Molard lämnade med sitt äktenskap sin skulptur — så att varje dag hade sitt fastställda utgiftskonto. Kom det gäster, så ökades inte utgifterna, man minskade bara ransonerna för en var, i proportion till gästernas antal. Fanns det en gäst, som inte hade tak över huvudet, så fick han ligga på ottomanen nere i ateljén. Så enkelt var det.

I detta hem kommo många franska storheter, mest målare, Gauguin var den närmaste grannen och en trägen gäst; har även målat ett porträtt av herr Molard. Hamsun var bland de oftare sedda i huset. Mer än en gång övernattade Strindberg på ateljé-ottomanen. Ida Molard var outtröttlig, när det gällde att hjälpa och ordna för andra, och det berättades i tiden många roliga historier om hennes bemödanden i detta hänseende. När Hamsun hade gett ut "Sult" och för boken inhöstat ett blygsamt honorar — det var visst 300 kronor — störtade Ida Molard strax till den norske vännen och plockade av honom hälften av honoraret, vilket hon omedelbart överlämnade till Strindberg, som var dålig och måste in på ett sjukhus. Strindberg har själv omtalat episoden i "Inferno" där han med något tvetydig generositet antecknar att "synderskan" hjälpte honom. Strindbergs anförvänter visade en redbarare tacksamhet — och pengarna betalade Strindberg hederligt igen.

De kvinnor som nu leva, arbeta och älska, veta föga om den kamp som kvinnorna endast några decennier tidigare hade för att kunna få leva, arbeta och till med älska. När de glida förbi mot förgängelsen, verka de som skuggor från en tid som redan sjunkit i glömska. Men de hörde till en stor och ädel generation, präglad av ärlig vilja och stark idealism. Låt oss — åtminstone i förbifarten — stanna ett ögonblick och böja våra huvuden i ödmjuk respekt.

ALMA SÖDERHJELM.

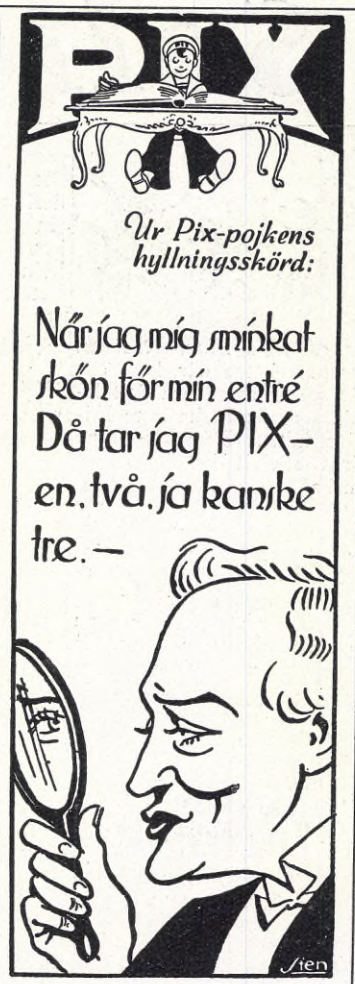

FÖRSTORINGAR EFTER INSÄNT NEG. 18×24 Kr 2:50 24×30 3:50
FOTOGR. MAGASINET ESKILSTUNA

Fjäder och dun till partipriser

Angrensad extra prima fågelfjäder à kr. 2.25 pr kg.
D:o Andfjäder à kr. 3.— pr kg.
D:o Andhalvdun à kr. 3.75 pr kg.
D:o Gåsfjäder à kr. 5.50 pr kg.
Exp. franko minst 5 kg. Prover sändas på begäran. Äldsta och största specialaffär inom branschen i Sverige. Köp icke fjäder och dun förrän Ni infordrat offert från
S. H. SVENSSON, LANDSKRONA.
Firman grund. år 1905. Tel. 390 o. 1190.

„Cochlea"

pat. reg.n:r 28579. Världens bästa och finaste elektriska hörapparat. 1925 års modell försedd med reglering för 10—50 styrkegrader.
Begär prospekt och intyg.
Malmö Bandage-Etablissement,
Per Vejersgatan 9.
Försäljare för Stockholm: Majorskan J. Petersohn. Rådmansgatan 9.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Var på den säkra sidan
vid valet av näringsmedlet för Ditt barn o. välj genast det världsberyktade Mellin's Food, som är den bästa möjliga ersättning för modersmjölken o. skänker Dig den största tryggheten för att barnet skall få en stark o. kraftig organism.
Mellin's Food
Den föda, som ger krafter
Förordas av läkare. Pris kr. 2:75 pr burk.
Mellin's Food Bisquits *rek. vid övergången till fast föda samt för svaga personer av alla åldrar. Pris Kr. 2:75 pr ask. Finnes på apoteken och i Drogaffärerna. Prov o. broschyrer gratis fr. Mellin's Food Depot, Malmö*

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Hårmedel.

N:r 91. En vänlig förfrågan var man får köpa valnötsdekokt, som stärker och behåller håret i dess färg. *Mörkt hår.*

Svar: Hos fru Signy Hellström, Uppsalag. 11, Stockholm.

Valnötsdekokt.

N:r 92. Beder om upplysning var man kan erhålla äkta Valnötsdekokt? Blir ljust hår mörkare vid användning därav? Följer bruksanvisning med? *Grånande.*

Svar: Se svar på föregående fråga. Dekokten gör håret mörkare. Se även sv. på fr. 88 i n:r 45.

Grånande hår.

N:r 93. Vad skall jag göra för att förhindra mitt hår att gråna i förtid? Masserar huvudbottnen och brukar efter tvättningen gnida in litet svavelpomada. Nu säger en del, att håret just grånar av svavelpomadan. Är tjärsalva, som en del hårfrisörskor använda, bättre? *Mörkt hår.*

Svar: Håret kan omöjligt gråna av svavelpomada, då den just tillför hårrötterna den näring de behöva för att hålla håret i stånd, men naturligtvis bör man ej använda för mycket därav, så att håret blir otrevligt fett.

Grått hår får man tyvärr finna sig i, såvida man ej vill begagna sig av något färgmedel. Se därom i svaret på frågan 86 i n:r 45. Tjärsalva kan nog vara bra för en del hår, men där måste man pröva sig fram.

Ett medel.

N:r 94. Har sett ett medel mot "generande hårväxt" vari ingår antifebrin. Vore mycket tacksam att få veta om man får köpa detta på apotek och om det finnes i pulver eller flytande. *Prenumerant.*

Svar: Ledsamt nog kan jag ej ge någon upplysning om ifrågavarande medel. Det låter underligt att antifebrin skulle ingå i ett sådant medel. Otaliga medel mot generande hårväxt annonseras, och det som passar för den ene, kanske inte alls är lämpligt för den andra. Ett par recept för att utrota hår ha stått angivna i denna avdelning, men som vid de flesta depilatoriska medel måste behandlingen upprepas emellanåt. Det säkraste om ej det billigaste är att låta en hudläkare borttaga håren med elektrolys.

Fru Skönhetsdoktorn.

Solidar Tvätt-Extrakt

Scen och Film

Livets gång på Blancheteatern, den senaste nyheten där, kom oss att tänka på den redbara 80-talsdramatik, som Ann-Charlotte Edgren företrädde. Clemence Dane har förut skrivit en bok, som på svenska fått titeln En kvinnas väg och Livets gång, skulle kunna rubriceras sammalunda. Det är historien om en kvinnas kärlek till en blint egoistisk ung man, hennes offer för honom, — hon ger sig åt en man hon avskyr för att av denne få ett för den älskade mannen kompromettterande papper — och hennes slutliga seger efter bittra nederlag och lång väntan. Det finns fin psykologisk iakttagelse i stycket, i synnerhet i de båda bärande kvinnorollerna Shirley Pride, fru Ester Roeck-Hansen och modern, fru Concordia Selander. Fru Roeck-Hansen hemförde en seger och visade en ny sida av sin talang, fru Selander verkade med små medel och skapade en levande typ av en gammalklok, humoristisk älskande mamma. Herr Arwedson, som hade den besvärliga uppgiften att få något mänskligt ut ur sin roll som ett hopplöst egoistiskt och osympatiskt manfolk lyckades endels. Herr Riego gav en humoristisk fläkt, som väl behövdes. Fröken Gadelius' firade, bortskämda skönhet med det kalla hjärtat verkade för entonigt ilsken. *Vic.*

Som man bäddar, får man ligga.

Paradis

SPIRALMADRASSER

hava vunnit sin enastående framgång tack vare sin genialiska (patentans) konstruktion. Innehålla omkring 500 st. fina stålspiraler i cylindriska domestikfack (ej juteväv) överstoppning ren tagel — i motsats till mindervärdiga dylika som äro stoppade med krollsplint — och dubbla skikt vit vadd. Utgöra på en gång både tagel- och resårmadrass, men kosta ej mera än endera, men äro tiodubbelt mjukare än någondera.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

Göteborg. Grundad 1881.

Madrassfabrik, Tagelspinneri, Täckfabrik, Fjäderrenseri, Spiralfabrik.

Erh. i varje välsort. sängklädersaffär.

Drama.

(Forts. fr. sid.

genting annat i världen betydde något för henne. Hon lät därför mannen, som blev alltmera berusad, fortsätta att tala.

Varken fiendernas förtal, hat eller hotelser eller lusten att veta, varför don Mattia plötsligt, efter två års äktenskap, under vilka han på grund av hustruns och svärmoderns förbud icke mer satt sin fot i osterian, återvände och roade sig med att plåga henne, ingenting upprörde henne mera.

När han sedan med några obestämda uttryck erinrat om de år, då han som liten utfattig adelsman besökt osterian tillsammans med sina vänner, därför att han icke visste vart han skulle gå, teg han, och endast det lätta bullret av vinet, som han hällde upp ur buteljen i glaset avbröt då och då tystnaden. Och tystnaden var så intensiv, att man kunde höra en pojke vissla på avstånd bakom vallen, och man tyckte, att världen tog slut därborta, i alarnas gråa linje, som flöt samman med de ljusa marsmolnen.

Ilaria var nästan rädd att vända sig om. Återigen hade hon ett intryck av att hon drömde. Hon läste, men hon förstod mindre än vanligt bokens ord. Slutligen kom någon in: det var en herde, en oförbätterlig drinkare, som hade tagit nattvarden för några timmar sedan men icke kunnat gå hem utan att besöka Ilaria.

Även han tycktes bli förskräckt vid åsynen av don Mattia, han steg in på tåspetsarna och satte sig på huk framför elden, i det han vände ansiktet mot Ilaria och blinkade åt henne.

— Nu ta de där kvinnorna livet av mig, när de få veta det.

Ilaria betraktade honom utan att tala.

— De kola av utav galla, de spricka i sitt övermod som mogna granatäpplen.

Ilaria satt tyst.

— Han är här för att reta dem. Han har grälat med dem, med svärmodern och hustrun, det veta alla människor. Han har grälat med dem, därför att de hållit honom i träldom som en slav. Det kan man ju förstå: de äro rika, och han lever på nåder hos dem.

Herden talade med halvhög röst. Ilaria vände sig för att se, om don Mattia lyssnade. Don Mattia sov med ansiktet mellan händerna och med slutna ögon. Den tragiska friden hos en man, som hämnats och nu vilade ut efter hämnden, slätade ut de fina dragen men gav honom också utsendet av ett lik. Ilaria, som hade känt honom som fader- och moderlöst barn, överlämnat i fattiga släktingars vård, som sedan hade sett honom som lättjefull yngling och plötsligt som rik slav, betraktade honom ett ögonblick medlidsamt, sedan vände hon sig åter mot elden, och hennes ansikte blev hårt och beslutsamt.

II.

Don Mattias täta besök började snart att sysselsätta hennes tankar. Han var alltid där och talade illa om svärmodern med sina gamla vänner och även med simplare kunder. Då påsken var över, var vinstugan full av folk, särskilt på lördagskvällen och söndagen.

Han var alltid där, även på morgonen, och en och annan nyfiken bondhustru gick avsiktligt förbi på vägen för att titta in i vinstugan.

— Du vet, att det är en skandal. Hela byn säger, att du lockat hit Mattia, att du skickat efter honom och håller honom kvar här och super honom full, därför att de där kvinnorna icke ha underskrivit nådeansökan. Nå,

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidraga till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar à 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.

Goda rum med telefon från Kr. 3:—.
Trevliga klubbrum.

GÖTEBORG

Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

Kemisk Tvätt utföres förstklassigt vid **A.-B. NYA BLÅ HAND**

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7, Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjalt, Skolvägen, Älfsjö.

BLOMSTER-hälsningar

över hela jorden.

Kungl. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A samt B—V i Tyskland 6000 medlemmar

Säg det med Blommor!

Konstnärliga brevpapper av Simon Gate.

Begär hos Eder pappersleverantör Ljungdahls papeterier, kasetter och brevblock komponerade eller tecknade av Konstnären Simon Gate.

De utmärkas av förnäm elegans.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

MALMÖ HOSPIZ

ENGELBREKTSGATAN 11

har nu åter öppnats.
All modern komfort.
Tel. 2514 och 3335 växel.

Låga priser.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

vad menar du, Ilaria? Du har icke varit och biktat dig.

Ilaria bet ihop tänderna för att icke svära, kedjan darrade krampaktigt under hennes haka.

— Ilaria, sade prästen och klappade henne välvilligt med handen på knäet, vi veta, att det icke är sant, du och han, vi veta det, och kanske också några andra personer, som påstå det, fast de veta att de ljuga. Javisst, men du vet, att det icke är sanningen som är det viktigaste utan skenet. Skicka bort Mattia, säg åt honom att han skall stanna hemma och sluta upp med att reta de sina. Han är förälskad i sin hustru och kommer hit för att bedöva sig.

Ilaria frågade honom:

— Ha de där kvinnorna skickat er?

— Ja, erkände prästen.

— Hör då: säg åt dem, att de skriva under nådeansökan, så skall jag förbinda mig att köra bort don Mattia från krogen.

Underhandlingarna varade i flera dagar, slutligen kom prästen med det undertecknade dokumentet.

Just denna kväll satt Mattia på krogen och drack och spelade kort, emellertid var han tankspridd, och även sedan de andra gått sin väg, satt han kvar blek och förtvivlad liksom den dag, då han först kommit på besök.

Det var sent: månen steg upp stor och grann bakom vallens alar och det såg ut som om den fnissande blickat ned på vinstugan. Ilaria steg upp och stödde sig med händerna mot bordet.

— Don Mattia, jag vill be er om en ynnest: gå er väg och kom inte mera hit. Folk pratar och säger, att det är jag som lockar er hit. Jag hoppas, att min man snart kommer hem. Gå er väg, ha medlidande med mig.

— Det är min svärmor, som förtalat dig, jag vet det, sade mannen. Så mycket bättre.

— Varför är det bättre? Vad gör jag er för ont, don Mattia, eftersom ni tillåter, att man förtalar mig.

— Du gör mig intet ont, det är hon, som gör mig olycklig, må hon bli hängd. Men jag har svurit, att hon skall dö av brustet hjärta, och så skall det också ske.

— Don Mattia. Det är ni, som är elak. Ni är en lättjefull och syndig människa.

— Hör man på, sade han, överraskad av hennes mod, sedan brast han i skratt. Jag vet, att de ha underskrivit din nådeansökan för att köra mig härifrån. Min hustrus underskrift är emellertid värdelös utan mitt namn. Men för att visa dig att jag icke är så elak som du säger skall jag skriva under. Ge mig papperet.

Ilaria gav honom det, och medan han betraktade papperet, sade han:

NERVSTÄRKANDE ENERGIBILDANDE KRAFTGIVANDE

Såsom stärkande medel har

PHOSPHO-ENERGON

sedan länge stått i främsta ledet. Phospho-Energon är framställt direkt ur hjärn- och nervsubstans, är ingående kliniskt prövat och har av de förnämsta in- och utländska läkare givits de amplaste lovord.

Särskilt vid behandlingen av **nervositet o. nervösa svaghetstillstånd** *har Phospho-Energon givit utomordentligt gynnsamma resultat. Phospho-Energon verkar icke "ögonblickligen nervlugnande och rogivande" — försvagar och sliter därför ej nervsystemet — utan det uppbygger under kurens förlopp på ett naturligt sätt hela nervsystemet, stärker organismen och ger åt överansträngda och försvagade personer det tillskott av energi och självförtroende, som är oundgängligen nödvändigt för övervinnandet av nervositet och därmed förknippade svaghetstillstånd.*

Phospho-Energonpiller fås å alla apotek i burk. á 100 och 300 st.

— Ja, din man har avtjänat hälften av sitt straff, han har alltid uppfört sig väl, och troligen får han nåd. Han var berusad, då han begick brottet, han var så ung, och du var också ung. Ilaria, hur gammal var du?

— Tjugo, don Mattia, sade hon och satte fram bläcket åt honom, men med förvåning och sedan med fasa såg hon, att mannen stoppade nådeansökan i fickan utan att underkriva den.

— Ja, du har rätt, Ilaria, om han kommer igen, kan han slå ihjäl mig. Och kanske är det just det som min svärmor vill.

Då tog Ilaria huvudet mellan händerna under den vida svarta kappan, hon trodde, att hon skulle bli tokig, hon föll på knä och sträckte krampaktigt ut armarna.

— Ge mig papperet! Ge mig papperet!

Han gick bort och stängde dörren, sedan återvände han till sin plats, medan hon reste sig, stödd mot bordet, och han sade sorgset till henne:

— Hör du, Ilaria, skrik icke, vänd dig om, var inte rädd. Jag skall ge igen nådeansökan, ja, jag skall skicka av den och an-

CRÈME MOUSON

Icke endast för damer — utan även för herrar är det regelbundna bruket av Crème Mouson oumbärligt och oersättligt. Crème Mouson helar tillförlitligt sprucken och skrovlig hud, samt förhindrar obehaglig sveda och stramhet efter rakning. Den förebygger hudglans och generande rodnad. Den dagliga tvättningen med den milda Crème Mouson-tvålen, är den verksammaste kompletteringen vid bruket av Crème Mouson.

CRÈME MOUSON TVÅL

I tuber à Kr. 0.60, 1.— och 1.50. I burkar à Kr. 1.50 och 2.50. Creme Mouson Tvål Kr. 1.—

Huvudnederlag för Sverige: Aktiebolaget Averco, Skeppsbron 5, Malmö. Tel. 60 79.

"Lilla hjälpredans" goda råd

ELIT-EXTRA är en fullgod vara såväl vad smak, näringsvärde, dryghet som konsistens beträffar. Och ändock kostar det endast 1.10 pr paket. Det är anledningen till att ELIT-EXTRA blivit så uppskattad i mångtusende hem, där det dagligen med förtjusning användes till bordet, mat och bak.

Elit EXTRA

Högsta märket smörblandat margarin.

Margarinfabrikernas Försäljnings-A.-B.

"Babys hälsa — Mors lycka"

Nestle's nya Barnnäring

förebygger engelska sjukan och skänker Baby en strålande hälsa.

Rekommenderas av läkare.

Provburk och av läkare utarbetad handledning i spädbarnsvård erhålles gratis och franko från

AKTIEBOLAGET NESTLÉ, STOCKHOLM
ARSENALSGATAN 9, 3 tr.

förtro den åt en person, som kan hjälpa dig. Jag svär det vid Kristi lekamen. Vänd dig om, se på mig. Jag kan öva våld mot dig, men det vill jag inte. Se på mig, ser du icke, att jag är en olycklig människa som har det ännu värre än du?

— Men vad vill ni mig? ropade hon, i det hon vände sig om och såg på honom.

— Kom hit bredvid mig, så skall jag säga dig det.

Och sakta liksom förtrollad gick hon runt omkring bordet, lutade sig ned mot honom och tillät gråtande att han kysste henne.

III.

Men det gick ett år, innan han höll sitt ord. Papperet låg kvar i hans ficka. Ilaria hade kunnat stjäla det och skicka av det, men hon gjorde det icke. Först i början av samvetsskrupler: hon ville icke använda underskrifterna, emedan hon långt ifrån att hålla det löfte, hon avgivit för att få papperet tvärtom bundit honom vid sig med syndens boja. Prästen hade kommit åter till henne, hon hade böjt sitt huvud och svarat:

— Vad kan jag göra?

Ett år efteråt, mot påsktiden, ristade hon det trettonde märket på kaminlocket, sedan darrade hon liksom inför en plötslig uppenbarelse. Hon märkte, att hon alltjämt väntade; men nu var hon ängslig över att tiden gick.

En dag satte sig Mattia vid bordet, blek och förtvivlad liksom första gången, då Ilaria hade kysst honom.

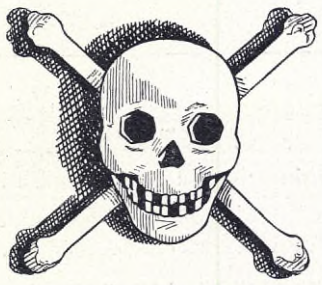

GIFT

är det, som hopas i vårt blod och körtelsystem, som undergräver vår hälsa och som i förtid gör oss gamla och trötta.

DEN INDISKA FÖRYNGRINGSFRUKTEN

Lukutate

är det naturliga motgiftet för vår kropp. Efter en Lukutate-kur är vårt blod friskt, hudutslagen hava försvunnit, och vår mage arbetar normalt, vårt körtelsystem har återfått sin förmåga, och vi känna oss föryngrade.

Lukutatet finnes i form av välsmakande marmelader, samt i form av buljongtärningar för sockersjuka, och de, som av annan orsak icke tåla socker.

Giv Eder kropp U-vitaminer.

Försäljes å apotek, i färg- och sjukvårdsaffärer samt i speceriaffärer. Finnes ej Lukutate å Eder plats, insänd Kr. 5:— med uppgift om marmelad eller buljongtärningar önskas.

Begär broschyr.

THE LUKUTATE FRUIT Co.
Tel. 78989. Skepparegatan 86, Stockholm. Ö. 8989.

För kvinnan och hemmet.

Hemmets inredning. Praktiska råd och vinkar av Elisabeth Wærn-Bugge. Rikt illustr. 3:50.

"En liten förträfflig bok, som på ett enkelt och lättfattligt sätt ger handledning i hemmets harmoniska utformning." Blek. Läns Tidning.

God ton. Etikett och umgängesformer, av Cérémonieuse. Kr. 2:25.

"En ytterst tillförlitlig och högt kultiverad dam. Hennes anvisningar kunna tryggt tagas ad notam." Lunds Dagblad.

Huskurer och råd vid sjukdomsfall av En husmor av gamla stammen. Kr. 2:25.

"Man är frestad att tro att en kunnig läkare fört pennan." Nya Dagl. Alleh.

"I hög grad vederhäftig och kan varmt rekommenderas." Skånska Dagbl.

Barnens hälsa och själsliv av D:r Elizabeth Sloan Chesser. Kr. 3:25.

"Det är ingen hårdsmält vetenskap d:r Chesser bjuder på. Det är en klok läkares förnuftiga råd." Aftonbl.

"Den är förfärligt bra. Köp den!" Vagabonde i Dag. Nyh.

I alla boklådor eller från *Wahlström & Widstrands Bokförlag, Stockholm.*

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande ingredienser ingå som huvudbeståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verkligt förnäm, balsamisk toalettvål, torde själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1: — pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen ej finnes hos Eder leverantör var god tillskriv fabrikanterna, som expediera fraktfritt mot postförskott kartong om 3 tvålar.

IDEAL-ZETT-tandborsten rengöres lätt tack vare de stora mellanrummen mellan hårknippena. En särskild liten rensborste medföljer varje borste.

Finnes i parfym-, färg- kemikalie- och ekiperingsaffärer m. fl

IDEAL-ZETT

ENSAMFÖRSÄLJARE: GARANTI-MÄRKE

Aktiebolaget Husqvarna Borstfabrik, Huskvarna. Avdelningskontor och lager i Stockholm och Malmö

GOD GÅS

med läckert krås

på

Saras Restauranter

Wallners Allmogedräll

är en underbar handduk. Efter ett par bykningar och därefter lätt manglad, blir denna vara, på grund av den stora garnmängden, mycket påminnande om sämskskinn, sålunda **mjuk** och **len**, därigenom uppsugande vattnet fortare och bättre, än varje annan handduk. Handduken väger i 55×90 cm:s storlek pr duss. 2350 gram, och då den innehåller rent, långfibrigt linmaterial, torde Ni förstå, att vårt framhållande av denna vara **icke är obefogat skryt, utan fakta.** En vara, som verkligen **är värd att framhållas.**

Gynna våra befullmäktigade ombud, så gynnas Ni själv.

Ill. katalog på begäran gratis.

WALLNERS HELSINGELINNE-INDUSTRI

Inneh. Ferd. Wallner *HUDIKSVALL*

HUR MAN AVLÄGSNAR HÅR OCH FJUN

omtala Dolly Sisters.

"Ni behöver endast stryka på litet av den utmärkta, parfymerade Taky-cremen, som användes så som den kommer ut ur tuben; vänta 5 minuter och tvätta bort cremen med litet vatten, och Eder hud har blivit vit och len utan några svarta prickar. Hur kan en dam numera begagna sig av rakkniv eller rakhyvel, vilka irritera huden och efterlämna svarta prickar samt göra håret styvare och strävare, eller de vanliga hårborttagningsmedlen, som äro besvärliga och illaluktande? Taky är ofarlig och ekonomisk samt upplöser håret, och hårväxten upphör oftast alldeles. Vi ha funnit, att Taky är en oumbärlig uppfinning för alla damer, särskilt med det nuvarande modet med kort hår och florstunna silkesstrumpor."

Den patenterade Takycremen tillverkas i Paris och försäljes i Sverige i alla förstklassiga parfym-, sjukvårds- och kemikalieaffärer till Kr. 2:— pr tub. Endast en storlek, den i förhållande till priset största och billigaste.

Generalagenter för Sverige:

AKTIEBOLAGET PARFYMERI R. BARLACH, STOCKHOLM I.

CHESEBROUGH'S VASELINE CHESEBROUGH'S VASELINE

Kom ihåg det skal vara: **Chesebrough's Vaseline.**

CHESEBROUGH'S VASELINE CHESEBROUGH'S VASELINE

— Vet du, att min svärmor ligger för döden? Det är hjärtsjukdomen, som jag önskat henne, som nu tar livet av henne.

Ilaria svarade icke, hon visste det.

— Om några dagar, kanske redan i morgon, då hon dör, blir jag familjens överhuvud. Jag får icke komma hit mera, jag måste återvända till mig själv, jag måste komma ihåg, att jag är en man, en kristen. Även min hustru är sjuk, och hon är god mot mig nu, hon förefaller som en annan människa. Ilaria, vi måste vara goda här i världen, annars väntar oss vedergällningen.

Hon svarade icke, hon visste det.

— Ilaria, sade han sakta och lutade sig fram för att på nära håll betrakta vinfläckarna på bordet, jag skall sända av din nådeansökan, och en deputerad talar med ministern. Är du nöjd?

Hon lutade sig fram, blåvit i ansiktet, och tryckte händerna om huvudet under den vida kappan liksom den förra gången.

— Å Mattia! Usling! Nu gör du det, nu!

Men han tycktes vara okänslig liksom förra gången, då han kommit till henne för att berusa sig.

— Mattia, jag kan icke mer slita mig från dig, Mattia, han dödar dig, om han kommer igen.

— Det betyder ingenting, om han dödar mig, då betyder det, att jag bör sona synden.

— Mattia, ge mig papperet! Jag skall skicka av det.

Hon sträckte ut armarna krampaktigt, bönfallande liksom den kvällen. Men han lyfte hastigt blicken och smålog flyktigt med grymma tänder, sedan sänkte han huvudet.

— Ilaria, jag har skickat av det.

Damkurser

Sthlms Nya Chaufförskola. Artillerigatan 51. Tel. Östermalm 56 5.

Varför plågas

av migrän, huvudvärk eller tandvärk, som alltid kommer så olägligt, när plikterna i hemmet eller affärerne ställa sina största ofrånkomliga fordringar på er.

Aspirin-tabletter

Hjälper fort och säkert.

Pris kr. 1.—

BAYER ASPIRIN

?FRÅGOR OCH SVAR!

Kvinnligt eller okvinnligt?

Det är ju rätt vanligt att en dam tar snaps till maten numera. Men kan det verkligen anses kvinnligt och riktigt comme il faut? En dam röker ju inte gärna cigarr, däremot cigarett? Finns det ingen flytande stimulans, som motsvarar cigaretten och som klär en dam bättre än snapsen?

Oviss som vill vara kvinnlig och korrekt.

Det obeskrivbara "det,"

som till och med kan göra ett fult ansikte oändligt tilldragande, ligger i hemligheten att systematiskt vårda hyn. Därvid är dock begagnandet av en verkligt god hudcreme absolut nödvändigt.

Med **Khasana-creme** erhåller man en blomstrande, ungdomlig och sammetslen hy. Dess synnerligen verksamma kosmetiska beskaffenhet utesluter skadliga störningar. I form av "Khasana Coldcream" användes den till massage, som ett skyddande hudreningsmedel. Denna är skönhets-cremen för natten. "Khasana Dagcreme" utgör ett förskönande underlag för pudret och är det säkraste skyddet mot inflytandet av skadliga väderleksförhållanden. I den underbara "Khasana-doften", förenad med "Khasana-cremens" kosmetiska egenskaper, ligger tjusningen i en rationell hudvard.

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT A.M.-LONDON

KHASANA-
Parfym, *Ny liten flaska Kr. 1.–, 2.–, 2.25, 3.–, 5.–, 9.– / Coldcream Kr. 1.–, 1.50 / Dágcréme Kr. 1.–, 1.50, 3.75 / Puder kompakt Kr. –.75, 1.–, 1.50 / Puder Kr. –.75, 1.75, 2.50 / Superb Läppstift Kr. 1.25 / Superb Créme för kinderna Kr. 1.50*

Erhålles överallt!

COLDCREAM * DAGCREME

KHASANA

Representant för Sverige.

John Lindholm, Stockholm, Drottninggatan 15, Tel. Norr. 5584

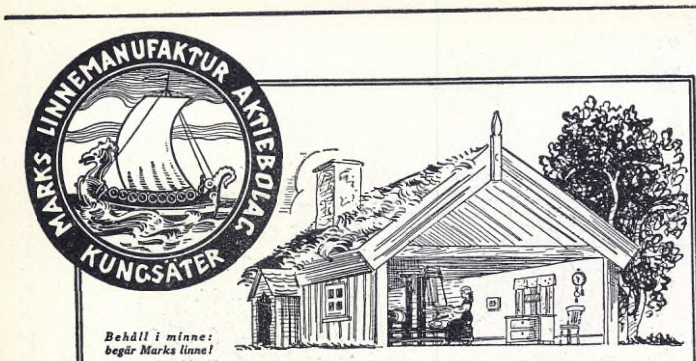

Behåll i minne: begär Marks linne!

Bästa linnet nu som förr

kommer från Kungsäter. Marks härad. Modern storindustri har framvuxit ur den uråldriga hemvävningen, men varan är alltjämt marknadens främsta. Marks linnevaror äro *klisterfria*, och behålla därför efter tvätt samma fasthet och förnäma utseende.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER.

MARKS LINNEMANUFAKTUR AKTIEBOLAG, KUNGSÄTER

VARJE DAM

bör nu se senaste nyheter i korsetter, underkläder, morgonrockar, strumpor, handskar, vantar och blommor, vilka nu inkommit för vintersäsongen i Twilfit, Nybrogatan 11, till enastående låga priser.

Huru enkelt

är det ej att få en ungdomlig vacker hy genom att dagligen använda den av vegetabiliska oljor och essenser framställda

YvY-TVÅLEN

— fri från animaliska tillsatser
— den suveräna tvålen för ernående av en klar, mjuk och ungdomlig hy.

Pris 1 kr.

A.-B. YvY-FABRIKEN, YSTAD

Svar: Det är knappast trevligt att se en dam, åtminstone yngre, ta snaps på restaurang, men å andra sidan kan sådant också förekomma utan att väcka minsta anstöt — det beror så mycket på individ, manér, sällskap och omständigheter. Men att i stället för snaps ta en liten cocktail eller apéritif — ex. Mugnier, vilken är bra både enbart och som cocktailtillsats — kan aldrig betraktas som okvinnligt eller inkorrekt.

Enormt urval av **Pärlor!** *och Paljetter.*

För klädningsbroderier, lampskärmar, gardiner m. m. Samt halsband, armringar och örhängen.

Strassbårder, metervis i alla prislägen fr. Kr. 2.50—16.—.
Strass-Stenar fr. Kr. 0.25—0.75 pr duss.
Strass-Spännen fr. Kr. 1.50—18.—.
Strass-Skospännen fr. Kr. 1.50—6.50.
Strass-Diadem fr. Kr. 3.50—8.50.
Strass-Armband fr. Kr. 3.50—8.50.
Strass-Väskor fr. Kr. 12.50—48.—.
Strass-Strumpeband Kr. 6.50.
Strass-Blommor fr. Kr. 2.90—6.50.
Broschettenålar fr. Kr. 1.00—3.50.
Jap. Pärl-Collier, 45 cm. längd, fr. Kr. 1.90 till 4.75.
Jap. Pärl-Collier, 150 cm. längd, fr. Kr. 5.50 till 22.—.

Butterick's MÖNSTERAFFÄR

Drottninggatan 57, Stockholm.
Till landsorten mot postf.+porto.

Rosa Blomqvist och Nobelpriset.

"Sverige högt nånstans i Norden
är det bästa land på jorden"
därom enas nog de lärde
på vars verk det sattes värde.
Kovan kommer, kovan går
kanske nästa år
styr till Rosa
den sin kosa.

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS
Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 Norrmalmstorg 4

. . . å så ett kilo
JAMAICA-BANANER.

A.-B. BANAN-KOMPANIET

Maten smakar bättre

SENAP
är den äldsta aptitväckaren och den bästa ty den
BEFORDRAR MATSMÄLTNINGEN

Om aptiten gått sin kos, är Colmans senap överdådig. Tag den till köttet, till smörgåsen, till osten och känn, hur aptiten återvänder.

Colmans
SENAP

Blanda den **FÄRSK** *varje dag*

Ni vill magra

Tänk på Eder hälsa och Edert utseende.
Hastigt och effektivt minskar Ni Eder fetma genom att använda

Tainy

utan förändring av dieten.
TAINY innehåller inget laxativ eller på organismen skadligt inverkande salter eller droger.
1 flaska Kr. 3:75, 3 fl. portofritt.
Finnes hos Eder parfym- och färghandlare, frisör, eller direkt från
THE TAINY IMPORT, Gefle.
Engros: A.-Bol. Parfymeri R. Barlach, Stockholm 1. Hans Ströbeck & C:o, Malmö.

Varje familjeförsörjare
bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE
Grundad 1784.
Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.
STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKARAMELL
H. M. DROTTNINGENS HOVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.
Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Den eleganta damen
använder endast
helsilkestrumpor
och
helsilkeunderkläder
av det förnämliga märket
Kayser

Stolt över sin mor!

Kvinnans högsta glädje — den kan också bliva Eder, om Ni blott följer naturens enkla regel.

Ni kan vara lika bedårande vid fyrtio år, som då Ni var en liten tös, om blott huden noggrant vårdas.

Skönhetsexperterna påstå nämligen, att utseendet är beroende av hudens vård. Den mjälla och skära hyn bevaras blott genom en noggrann behandling av huden vars porer måste hållas fullkomligt rena genom verksamma och på samma gång oskadliga medel. I palm- och olivoljornas fina, mjuka lödder finner man medlet. Palmolive-tvålen är tillverkad allenast av dessa oljor utan några som helst främmande tillsatser.

Följ naturens enkla regel:

Tvätta ansiktet med Palmolive varje dag, helst vid sängdags. Massera det mjuka löddret väl in i huden. Skölj därefter omsorgsfullt. Upprepa därefter både tvättning och sköljning — men skölj sista gången i kallt vatten. Gör så varje kväll, och efter en vecka får Ni se resultatet.

PALMOLIVE

Det finns många efterapningar i grön toilettvål, men blott en enda äkta Palmolive. Trots sin höga kvalitet är Palmolive icke dyr, endast 1 kr. pr styck, ett pris som gör den överkomlig för alla och envar.

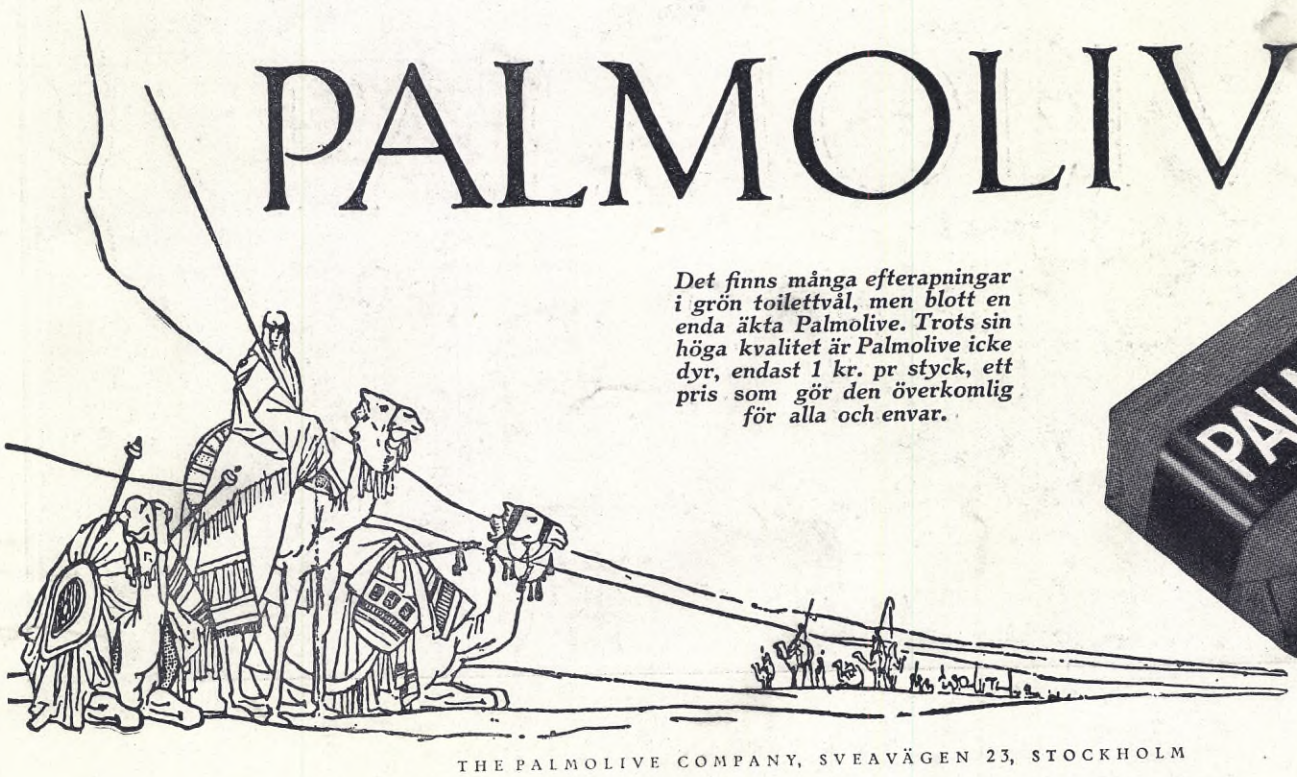

1 krona per st.

Dryg — därför billig

THE PALMOLIVE COMPANY, SVEAVÄGEN 23, STOCKHOLM

Svenska Tryckeriaktiebolaget, Stockholm 1927